

Kurumsal Akreditasyon Raporu

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Değerlendirme Takımı

PROF. DR. NEDİME LERZAN ÖZKALE (TAKIM BAŞKANI)
PROF. DR. TEVFİK KÜÇÜKÖMEROĞLU (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)
PROF. DR. FERHAN ÇEBİ (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)
PROF. DR. YASEMİN AYDOĞAN (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)
PROF. DR. SELİM KAYHAN (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)
PROF. DR. RÜSTEM YANAR (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)
DAİRE BAŞKANI SALİH ZİYA ARIMAN (İDARİ DEĞERLENDİRİCİ)
DAİRE BAŞKANI GÜLTEKİN GÜRDAL (İDARİ DEĞERLENDİRİCİ)
NUR MELİS KILIÇ (ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRİCİ)

ÖZET

1. Özet

ODTÜ 2021 Kurumsal İç Değerlendirme Raporu ile YÖKAK Kurumsal Akreditasyon Programına başvurmuş, Takımımız bu başvuruyu değerlendirmekle görevlendirilmiştir.

Bu amaçla 2022 yılı Eylül ayı başından itibaren, bir yandan sürecin hazırlığı için Üniversitenin Kalite Koordinatörü ile iletişim sürdürülürken, diğer yandan da takım olarak ODTÜ'nün KİDR'leri, ekli kanıtlar, Stratejik Planı ve web sitesi üzerinde çalışılmıştır. Takım, bireysel çalışmalarını düzenli olarak yaptığı toplantılarda karşılaştırmış ve bir araya getirmiştir. Bu doğrultuda tüm takım üyeleri raporun tamamı üzerinde yaptıkları genel okumanın ötesinde görev paylaşımı yapmış ve üç alt grup olarak ayrıntılı inceleme yürütmüştür. Bunlar KİDR'in A-Liderlik, Yönetim, Kalite; B-Eğitim-Öğretim; C-Araştırma-Geliştirme ile D-Toplumsal Katkı alanlarındaki ölçütlerin olgunluk düzeyini belirlemeye yönelik gruplardır.

Bu çalışmanın ilk bulguları doğrultusunda ön ziyaret sırasında ek kanıtlar talep edilmiş ve Kurum İnfografik adlı sunumla, KİDR'de sunulan kanıtları daha kolay okunup izlenebilir şekilde iletmıştır.

İnceleme süreci 10 Ekim 2022 tarihinde online olarak gerçekleştirilen ön ziyaret ile sürdürülmüş ve 13-16 Kasım tarihleri arasında Kampüs veya saha ziyareti ile tamamlanmıştır. Aşağıda bu değerlendirmenin Çıkış Bildiriminde kuruma iletilen temel bulgular genel güçlü yönler ve iyileştirmeye açık yönler olarak özetlenmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

GÜÇLÜ YÖNLER

- Kurumsal aidiyet
- Bireyselliğe saygı
- Yüksek nitelikli akademik ve idari çalışanlar
- Güçlü mezunlar ve güçlü mezun ilişkisi
- Güçlü öğrenci-öğretim elemanı ilişkisi
- Örnek gösterilebilir atama yükseltme ve görevlendirme ölçütleri uygulamaları

İYİLEŞTİRME ALANLARI

- Kurumsal İç Değerlendirme Raporunun yazımı ve sunulan kanıtlar
- KİDR'in daha katılımcı hazırlanması
- Birimlerde KİDR'e yönelik yılda iki kez tekrarlanan veri toplama sürecinin, YÖKAK dereceli değerlendirme ölçütlerini izleyerek ve değerlendirmeye ağırlık verir şekilde yapılması
- Genel olarak PUKÖ döngülerinin kapatılmasını gösteren kanıt varlığı

KURUM HAKKINDA BİLGİLER

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye ve Orta Doğu ülkelerinin kalkınmalarına katkıda bulunmak, özellikle fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında uzman yetiştirmek üzere 15 Kasım 1956 tarihinde "Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü" adıyla eğitime başlamış olup, "Kuruluş ve Hazırlıkları Hakkındaki 6887 Sayılı Kanun" 29 Ocak 1957 tarihinde yürürlüğe girmiştir. ODTÜ'yu özel statü ve tüzel kişilik veren 7307 sayılı "Kuruluş Kanunu'nun yürürlük tarihi ise 27 Mayıs 1959'dur.

ODTÜ'nün **misyonu**, toplum, insanlık ve doğa için, evrensel değerler çerçevesinde, yaratıcı ve eleştirel düşünmeyi, yenilikçiliği ve liderliği besleyerek mükemmellik düzeyinde araştırma yapmak, eğitim vermek ve topluma hizmet etmektir;

vizyonu ise uluslararası düzeyde öncü, bölgesini ve dünyayı dönüştüren bir üniversite olmaktır.

Kurumun **Temel Değerleri** şunlardır:

Bilimsel Özgürlük

ODTÜ'lüler bilimsel araştırma ve geliştirme etkinliklerinin, eğitim ve öğretimin, baskı altında kalmadan, bilimsel ölçütler dışındaki yönlendirmelerden bağımsız olarak yürütülmesini ve bu amaçla özgür tartışma ortamlarının yaratılmasını bilimsel özgürlüğün değişmez koşulları olarak görürler.

Bilinçli Özgüven

ODTÜ'lüler sorumlulukların yerine getirilmesinde ve karşılaşılan sorunların çözümünde, bilgi, yetenek ve yetki sınırlarının farkında olarak cesaret ve kararlılıkla davranırlar ve gerekirse özeleştiri yaparlar.

Dayanışmacı Bireysellik

ODTÜ'de öğrenciler, idari ve akademik personel, unvan, konum ve çalışan birimden bağımsız olarak, bireysel görüş ve değerlerini ifade ederken birlikte hareket eder ve özgürlükçü bir yaklaşımla mücadeleciler bir tutum sergilerler.

Doğal Çevreye Duyarlılık

ODTÜ'lüler üniversite arazisi içinde yetiştirilen ormanı ve ekolojik zenginliği bir değer olarak görürler, korunması ve geliştirilmesini önemserler ve genel olarak doğal çevreye yönelik bir duyarlılık oluşturulması ve koruyucu yaklaşımın yaygınlaşması için çaba gösterirler.

Güvenilirlik

ODTÜ'lüler kararlarını dış yönlendirmelerden bağımsız olarak, çıkar çatışmalarına izin vermeden, nesnel veri ve bilgiler temelinde verir, görevlerini etik değerler, bilimsel ölçütler ve yasal ışığında sorumluluk bilinciyle yerine getirirler.

İnsana Saygı

ODTÜ'lüler, başkalarının hak ve özgürlüklerini dikkate alıp korurken, farklılıkları zenginlik olarak görüp her türlü ayrımcılığa karşı çıkarlar ve insana saygı temelinde tüm ilişkilerinde önyargısız, eşitlikçi bir yaklaşım sergilerler.

Liyakat

Başarıları ve buldukları konuları yetenek, çalışma ve çabalarının doğal sonucu hak edilmiş kazanımlar olarak gören ODTÜ'lüler, işe alım ve diğer değerlendirme süreçlerinin nesnel standartlar ve özyeterkinlikler temelinde yapılmasını gözetirler.

Sorgulayıcı Yaklaşım

ODTÜ'lüler bilgiye ulaşıırken, araştırma yaparken ve/ya toplumsal konular söz konusu olduğunda, bir yargıya ulaşmadan önce sorgulayıcı/eleştirel bir yaklaşımla durumu objektif bir şekilde analiz ederek değerlendirmelerini oluştururlar.

Toplumsal Sorumluluk

ODTÜ'lüler toplumsal sorunlara karşı duyarlılık gösterip bunların çözümüne yönelik görüşler geliştirirler, toplumsal sorumluluk projeleri yürütürler, bilimin ve bilimsel yaklaşımın toplum tarafından yaygın olarak benimsenmesi için etkinliklerde bulunurlar.

Yenilikçilik ve Öncülük

ODTÜ'lüler teknoloji, eğitim, araştırma ve yönetim konularında yeni yöntem ve yaklaşımları takip edip uygular, toplumun ve üniversitelerin gereksinimleri doğrultusunda örnek olacak özgün sistem, program ve yapılanmaları geliştirirler.

Yerleşke Mirasına Bağlılık

ODTÜ'lüler insan eliyle yetişmiş bir orman içindeki görece özerk konumu, tüm birimlerini mekânsal süreklilik içinde toplayan yapısı, toplumsal bellekte yer etmiş mekânları ve köklü tarihiyle, ortak bir kültürün üretilmesine ve kurumsallaşmasına olanak yaratan ve özgün mimarisi, peyzajı, sanat eserleri ve faaliyetlerinin etkisiyle estetik duygusunun içselleştirilmesini sağlayan ODTÜ yerleşkesine kültürel bir miras olarak bağlılık duyarlar ve sahip çıkarlar.

Yüksek Akademik Nitelik

ODTÜ'lüler, uluslararası düzeyde bilimsel gelişmeleri takip etme ve katkı yapma yetkinliğini sağlayan, öğrenme ve araştırma isteğini motive eden ortamı, evrensel etik ilkeler çerçevesinde, yüksek standartlarda bilimsel araştırma ve eğitim yapılmasını ve yine yüksek standartlar temelinde seçilen bir öğrenci ve öğretim elemanı topluluğunu ODTÜ'nün yüksek akademik niteliğinin temel bileşenleri olarak benimserler.

A. LİDERLİK, YÖNETİM VE KALİTE

1. Liderlik ve Kalite

A.1.1. Yönetim modeli ve idari yapı

Kurumun, 2547 sayılı kanunla uyumlu organizasyon şemasıyla oluşturulmuş Misyon ve Vizyonunun tanımlandığı bir Yönetişim alt yapısı mevcuttur. Yöneticilerin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemek, yetki ve sorumluluğu yönetimin her kademesine dağıtmak amacıyla Yetki Devri ve İmza Yetki/Yetkilileri Yönergesi hazırlanmıştır. Ayrıca Liderlere destek olabilmek amacıyla kurumun Temel Değerleri, Etik Değerleri ve çeşitli alanlardaki Politikaları tanımlanmıştır.

Önemli süreçlerin sorumluluğunu paylaşan İdari birimlere kurumun Organizasyon şemasında açıkça yer verilmediği saha ziyareti sırasında tespit edilmiş ve ziyaret sonrasındaki sözlü geri bildirimimizi takiben web sayfasındaki kurum organizasyon şemasının altına ilgili bilgilerin hızlı bir şekilde eklendiği memnuniyetle görülmüştür. Öte yandan idari birimlerin her ne kadar birim düzeyinde kalite koordinatörü olarak görev alsalar dahi kurumun karar verici organlarında (Örneğin Kalite Komisyonunda sadece "Strateji Geliştirme Daire Başkanı" ile sınırlı sayıda yer aldığı görülmüştür. Bu da iç paydaşlardan biri olan idari süreç temsilcilerinin üst düzey yönetsel kararlara çok düşük bir yaygınlıkta katıldığını göstermektedir. Takımın bu değerlendirmesi, ziyaret sırasındaki toplantılarda idari birim yöneticileri ve çalışanlarına da teyid edilmiştir.

Yönetim Modelinin etkinleştirilmesi amacıyla kalite organizasyonuna idari destek verilmektedir. Veriler düzenli olarak toplanıp üst yönetime raporlanmaktadır. Sorumlu Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi ile Kurumsal Veri Yönetim Koordinatörlüğü gibi birimler oluşturulmuş ve Araştırma Yönetimi organizasyonun tüm araştırma süreçlerini koordine edecek şekilde yeniden yapılandırılmıştır.

A.1.2. Liderlik

Üniversitenin stratejik planı ve hedefleri gibi kurumsal gelişim kapasitesinin ve hızının belirlendiği Kalite Komisyonunun Rektör liderliğinde, rektör yardımcılığı, rektör danışmanları, dekan, enstitü müdürleri gibi tüm akademik liderlerin sahiplenmesi ve katılımlarıyla yürütüldüğü görülmektedir. Kalite Komisyonunun doğal üyeleri olan bu yöneticiler, alınan kararları ve yapılan değerlendirmeleri karar alma mekanizmalarına yansıtmaktadır.

Ayrıca üniversitenin stratejik plan tanımlama, izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin tüm organizasyona yaygın olarak tanımlanmış ve Kalite Komisyonuna bağlı olarak örgütlenmiş olan Kalite Koordinatörleri desteğiyle yürütülüyor olması kurumun güçlü yanlarından birisidir.

Kurumun Stratejik Planı; Kalite Komisyonu, Üniversite Stratejik Plan Komitesi (ÜSPK) ve kuruma yaygın olarak örgütlenmiş olan çapraz fonksiyonel komiteler (Stratejik Planlama Alan Komiteleri=SPAK'lar) kanalıyla sistematik bir biçimde hazırlanmaktadır.

A.1.3. Kurumsal dönüşüm kapasitesi

Katılımcı olarak kurum sathına yaygın SPAK komiteleriyle hazırlanan, sürdürülebilir kampüs, yeşil kampüs gibi yenilikçi ve dönüşümcü stratejik amaçların yer aldığı kurumun dördüncü Planı olan 2023-27 Stratejik Planı, 1 Ocak 2023 itibarıyla yürürlüğe girecektir. Gelecek planda küresel eğilimlerin, ulusal hedeflerin ve paydaş beklentilerinin önceki planlara göre daha fazla dikkate alındığı görülmüştür. Stratejik plan, performans göstergeleriyle altı aylık periyotlarda ve yıllık değerlendirme gibi yöntemlerle düzenli olarak izlenmektedir.

Kurum, stratejik plan hazırlık sürecinde, gelecekteki olası dönüşüm alanlarını GZFT, PESTLE analizleri gibi yapısal yaklaşımlar ve geniş paydaş katılımı yardımıyla belirlemekte, üniversitenin yeni amaç ve hedefleri ile kurumsal dönüşüm yol haritasını oluşturmaktadır.

Öte yandan kurum, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı doğrultusundaki performansını, birçok ölçütün yer aldığı ulusal veya uluslararası sıralamalar sayesinde rakipleri ile karşılaştırmakta, böylelikle gelecek planlarını destekler nitelikte kararlar verilmesine yardımcı olmaktadır.

A.1.4. İç kalite güvencesi mekanizmaları

Kurumun 11 Mühendislik programı, Siyaset Bilimi, Kamu Yönetimi ile Mimarlık gibi akredite edilmiş programlarının yanı sıra, kurumun güvenceli gelişimini sağlamak üzere, Kalite Komisyonu bünyesinde koordine edilen çeşitli kalite güvence (ISO9001, ISO27001) ve takip sistemleri (SKYBİS, AVESİS, BAPSİS, DAPSİS, APSİS, ATOSİS) mevcuttur.

Ayrıca kurumun tüm özgün kalite geliştirme araç ve yöntemleri tanımlanmıştır ve web sayfasından kamuoyu ile paylaşılan bir Kalite Güvence Rehberi bulunmaktadır.

Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi (KGPO), stratejik hedeflerle ilgili tüm verilerin toplanıp düzenlenmesine ve üst yönetime raporlanmasına idari destek vermektedir. KGPO, PUKÖ döngüsünün Planlama ayağından başlayarak, uygulamaların takibi ve ilgili verilerin kaydının tutulması, ilgili birimlere iletilerek kontrolünün sağlanması ve üst yönetim ile paylaşılarak önlem alınmasının sağlanmasının yanı sıra, altı aylık izleme ve yıllık raporlar aracılığıyla tüm paydaşlarla şeffaf bir şekilde paylaşılmasını sağlamaktadır.

Ayrıca ulusal veya uluslararası sıralama sonuçlarının değerlendirildiği ve bu sonuçlara ilişkin olumlu gelişmelerin izlenebilmesi için strateji önerileri içeren bilgi notlarının hazırlanması 2020 yılında kurulan Kurumsal Veri Yönetim Koordinatörlüğü'nce yürütülmektedir.

Öte yandan Kalite Güvence faaliyetlerinin kurum genelinde yaygınlaşması, PUKÖ çevrimleri gibi farklı süreç yönetim yaklaşımlarının içselleştirilmesi için farkındalık faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

A.1.5. Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik

Kurumun kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik ile ilgili (sosyal medya, web sayfası, çeşitli etkinlikler, faaliyet raporları vb.) çok sayıda uygulama örnekleri mevcuttur. Üniversite neredeyse bütün faaliyetlerini örneğin, hazırlanan raporları, öz değerlendirmeleri ve kurumun Türkiye ve Dünya sıralamalarındaki konumunu web üzerinden toplum ile paylaşmaktadır.

Gerçekleştirilen faaliyet ve etkinlikler ile ilgili basında yer alan tüm haberler, ODTÜ Basın Koordinatörlüğü tarafından derlenerek, iç ve dış kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Bunun dışında üniversitenin gerçekleştirdiği faaliyetler ilgili birim resmi internet sitelerinde yer almaktadır.

Kurumun en önemli dış paydaşlarından olan Mezunlarla üniversitenin ilişkilerinin çok sayıda fakülte ve bölüm kanalıyla yürütülmesine karşın, onların sistematik olarak bilgilendirilmesi ve aktif katılımlarının sağlanmasına yönelik bütüncül bir yapı kurulmaya başlandığı görülmüştür.

Ayrıca kurumun web sayfasının güncel ve güvenli bilgiye kolay erişim sağlama konusunda gelişmeye açık olduğu görülmüştür.

Yönetim modeli ve idari yapı

Olgunluk Düzeyi: Kurumun yönetim ve organizasyonel yapılanmasına ilişkin uygulamaları izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

Liderlik

Olgunluk Düzeyi: Liderlik uygulamaları ve bu uygulamaların kalite güvencesi sistemi ve kültürünün gelişimine katkısı izlenmekte ve bağlı iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir.

Kurumsal dönüşüm kapasitesi

Olgunluk Düzeyi: Amaç, misyon ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirilen değişim yönetimi uygulamaları izlenmekte ve önlemler alınmaktadır.

İç kalite güvencesi mekanizmaları

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik

Olgunluk Düzeyi: Kurumun kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik mekanizmaları izlenmekte ve paydaş görüşleri doğrultusunda iyileştirilmektedir.

2. Misyon ve Stratejik Amaçlar

A.2.1. Misyon, vizyon ve politikalar

Kurumun ulusal/uluslararası hedefleri ve geleceğe yönelik stratejileri doğrultusunda özgün, somut ve sade bir dille tanımlanan misyon ve vizyonu; web sayfasında, 2018-2022 Stratejik Planında ve Kalite Güvence Sistemi içinde paylaşılmıştır. Kurum içi birimlerde de üniversitenin temel değerlerine paralel olarak hazırlanan misyon ve vizyonunun paylaşılır ve erişilebilir durumda olduğu görülmektedir.

Kurumun Kalite Güvence Sisteminde; yapısı, yönetim süreci, kalite komisyonu, komisyon yönergesi, kalite yönetim rehberi (Ekim, 2022) ve politika belgeleri erişilebilir durumdadır. Üniversite Senatosu tarafından 29 Aralık 2021 tarihinde kabul edilen Kalite Güvencesi Politika Belgeleri; [Kalite Politikası](#), [Eğitim ve Öğretim Politikası](#), [Uluslararasılaşma Politikası](#), [Araştırma ve Geliştirme Politikası](#), [Toplumsal Katkı Politikası](#), [Yönetim Sistemi Politikası](#), [Uzaktan Eğitim Politikası](#) başlıklarında ayrıntılı ve açık şekilde ele alınmıştır. Temel Değerler doğrultusunda geniş katılımı, paydaş görüşleri ve disiplinlerarası bir bakış açısıyla hazırlanan politika belgelerinde; kurumun ihtiyaçlarına ve geleceğine katkı sunan, yol gösteren ifadeler yer almaktadır. Ayrıca KİDR raporunda belirtilmemekle birlikte yapılan değerlendirmelerde politika belgelerinin hazırlanmasında bütüncül bir yaklaşımın temel alındığı gözlenmiştir. Örneğin;

- Başta Kalite Politikası olmak üzere tüm politika belgelerinde “paydaşlarla etkileşimin sürekli ve etkili hale getirilmesinin” vurgulanması,
- Kalite Politikasında yer alan “bütünleşik bilgi sistemleri uygulamalarını benimsemek ve sürekliliğini sağlamak” ifadesinin; [Eğitim ve Öğretim Politikasında](#) “eğitim öğretim faaliyetlerinin dijital ve teknolojik süreç odaklı erişilebilirliğini artırmak” ya da [Uluslararasılaşma Politikasında](#) “uluslararası öğrenci ve personel değişimi ile ilgili tüm idari süreçlerin dijitalleşmesini sağlamak” ifadeleri şeklinde yer alması,
- Kalite politikasında “kalite yönetimi ve uzmanlık alanlarında uluslararası kabul görmüş standartlardan yararlanmak” ve [Eğitim ve Öğretim Politikasında](#) “uzaktan eğitim ve öğretimin etkinliğini sürekli iyileştirmek” ifadeleri ile [Uzaktan Eğitim Politikasına](#) vurgu yapılması bütüncül ilişkiyi gösteren bulgulardır.

Kalite sayfasında politika belgeleri dışında; [iyileştirme planları](#), kanıtlar, paydaşlar, süreç yönetimi ve uzaktan eğitime ilişkin bilgilendirme dokümanları da erişilebilir durumdadır. Kalite yönetimi süreçlerinde izleme ve değerlendirme çalışmaları Strateji ve Kalite Yönetim Bilgi Sistemi (SKYBİS) aracılığıyla yapılmaktadır. Politika belgelerinin uygulamasına, somut sonuçlarına ve izleme-değerlendirmesine ilişkin bulgular; kanıt olarak sunulan ya da web sayfasında yer alan raporlarda açık şekilde görülmektedir. Kalite yönetim rehberinde de farklı başlıklara ilişkin performans izleme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin ayrıntılı bilgi yer alırken, YÖKAK 2017 dış değerlendirmesi ve 2020 izleme süreci sonrasında yapılan iyileştirmelere ilişkin kanıtlar mevcuttur. Özellikle kurumun kalite politikaları ve ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği bütünleşik bilgi sistemine ve eğitimde teknoloji entegrasyonuna ilişkin uygulamalar örnek niteliğindedir. Kurumsal iklimin kalite güvencesi açısından güçlü olması ve kalite süreçlerinde bütünleşik bilgi sisteminin etkili şekilde kullanılması kurumun güçlü yönü olarak öne çıkmaktadır.

A.2.2. Stratejik amaç ve hedefler

Stratejik planlama çalışmalarını ilk başlatan üniversite olan ODTÜ'de köklü bir stratejik plan kültürü, geleneği ve tanımlı süreçler bulunmaktadır. Kurum tarafından bugüne kadar hazırlanan 2005-2020, 2011-2016, 2018-2022 stratejik planları görünür durumda ve paylaşımına açıktır, ancak aynı linkte yer alan SP izleme değerlendirme çalışmalarına şifre ile erişim sağlanmaktadır.

Katılımcı, demokratik ve çok boyutlu bir yaklaşımla tamamlanan ODTÜ 2018-2022 Stratejik Planlama sürecinde stratejik öncelikler, amaç, hedef ve stratejilerin belirlenmesi için; sektörel eğilim analizi (PESTLE; politik-ekonomik-sosyal-teknolojik-yasal-çevresel alanlarda), GZFT analizi (iç ve dış çevre analizi sonucunda ortaya çıkan güçlü ve zayıf yanlar ile öngörülen fırsat ve tehditler), üst politika belgeleri ve paydaş beklentileri analizleri temel alınmıştır. 2018-2022 SP hazırlığında sekiz komisyon tarafından (Stratejik Planlama Alan Komiteleri-SPAK) bir önceki SP'de yer alan hedeflerin gerçekleşme durumu değerlendirilmiştir. Hazırlık çalışmaları kapsamında yükseköğretim sektörel eğilim analizi için her SPAK aşamalı olarak kendi alanı çerçevesinde yükseköğretim sektörünü incelemiş, eğilimleri ortaya çıkarmak için iç ve dış paydaş görüşmeleri yapmışlardır.

Stratejik plan ve geliştirme sürecinde SPAK'lar tarafından elde edilen PESTLE analizi sonuçları 7-8 Ocak 2017 tarihinde geniş katılımlı Stratejik Planlama Konferansında değerlendirilmiştir. PESTLE, GZFT Analizi ve yaklaşık üç yüz iç ve dış paydaştan alınan görüşler ve elde edilen öneriler doğrultusunda güncelleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Yürürlükte olan ODTÜ 2018-2022 Stratejik Planı için yapılan çalışmalar kapsamında dört stratejik öncelik (1. Bütüncül Yaklaşım 2. İşbirliği ve Etkileşim 3. Temeli Güçlendirme 4. Kaynakları Güçlendirme) belirlenirken; Disiplinlerarası Yaklaşım, Eğitim Öğretim, Araştırma-Geliştirme, Toplumsal Hizmet, Uluslararası İşbirliği, Kaynaklar (İnsan, Bilgi, Finansal ve Fiziksel Kaynaklar) ve Kurumsal Yönetim başlıklarında 24 amaç altında 59 hedefe yönelik 134 performans göstergesi üniversite seviyesinde takip edilmektedir (2018-2022 SP 2021 Yılı Performans Değerlendirme Raporu). İlgili raporda SP'de yer alan her bir amaç ve hedef için; hedef performansı, izleme dönemindeki hedef değeri ve gerçekleştirme değeri ile hedefe ilişkin değerlendirmeler kapsamında yapılan iyileştirmeler ve öneriler sunulmuştur. Süreç içerisinde SPAK'lar tarafından hazırlanan paydaş görüş raporları da hem mevcut SP hem de yeni SP hazırlık çalışmalarına önemli katkılar sunmuştur.

2021 yılında ise 2023-2027 Stratejik Planı hazırlık çalışmalarının başlatılmasına yönelik kamuoyu duyurusu yapılmış ve bu çerçevede daha önceki stratejik plan çalışmalarında olduğu gibi süreç tanımlamaları ve çalışma takvimini içeren hazırlık rehberi kurum paydaşlarına sunulmuştur. Yapılan değerlendirmelerde mevcut Stratejik Planda elde edilen deneyimlerin, yeni SP hazırlık sürecine etkili şekilde aktarıldığı ve paydaş görüşleri başta olmak üzere hazırlık sürecinin daha sistematik bir şekilde yürütüldüğü gözlenmiştir.

Kurumun Stratejik Plan geleneği ve bu konudaki tanımlı süreçleri, geniş katılımlı SP hazırlıkları, özgün bir yaklaşımla oluşturulan SPAK'lar ve etkili çalışmaları, sektörel eğilim ve yapı analizleri ile izleme-değerlendirmeye yönelik raporlar kurumun güçlü yönleri olarak örnek oluşturmaktadır.

A.2.3. Performans yönetimi

ODTÜ 2018-2022 Stratejik Planında stratejik amaçlar, hedefler, hedef kartları, maliyetlendirme bağlamında performans göstergeleri tanımlanmış ve paylaşılmış olup örnek niteliğindedir. Stratejik planda "bütüncül yaklaşım" bir öncelik olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda performans göstergelerinin bütünsel olarak izlenmesi-değerlendirilmesi ve sürdürülebilirliği SKYBİS aracılığıyla tek sistem altında toplanmıştır. Bütüncül Bilgi sistemine yönelik iyileştirmeler yapılmaktadır. Mevcut SP'de tanımlı olan ve ilgili web sayfalarında paylaşılan performans göstergeleri, altı aylık ve bir yıllık süreçlerde değerlendirilmektedir. Kalite Yönetim sürecine ilişkin genel PUKÖ döngüsünün işleyişi Ekim 2022 Kalite Yönetim rehberinde yer almaktadır.

Rehberde belirtildiği üzere SKYBİS Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme süreçlerinin yanı sıra, yurt içinde paylaşılacak üzere hazırlanan raporlar, ulusal ya da uluslararası sıralamalar (URAP, QS, THE, ARWU, CWUR, NTU, U.S News-Best Global Universities, Girişimci Yenilikçi Üniversite Endeksi) ve ODTÜ'nün iç değerlendirme süreçlerine veri sağlamaktadır. Sunulan kanıtlarda performans yönetimine ilişkin mekanizmalar, durum raporları ve iyileştirmeye ihtiyaç duyulan yönler sunulmuştur. Yapılan değerlendirmede performans yönetimi konusunda kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilen sistematik uygulamalar ve izleme değerlendirme çalışmalarının olduğu görülmüştür.

Misyon, vizyon ve politikalar

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Stratejik amaç ve hedefler

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Performans yönetimi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

3. Yönetim Sistemleri

A.3.1. Bilgi yönetim sistemi (BYS)

Kurumda tüm süreçlere ilişkin veriler toplanmakta, analiz edilmekte, raporlanmakta ve stratejik yönetim için kullanılmaktadır. Güncel gelişmelere ve üniversitenin özgün yapısına uygun olarak tasarlanan ve Kalite Güvence Sistemini destekleyen bütüncül bilgi yönetim sisteminin odak noktasını SKYBİS oluşturmaktadır. METUSIS, ODTÜClass, ODTÜ Syllabus, AVESİS, BAPSİS, DAPSİS, ATÖSİS, OpenMETU, ODTÜM Network, ODTÜ Portal vb. sistemi etkili şekilde kullanılmaktadır. SKYBİS aracılığıyla verilerin entegre şekilde tek merkezde ve sistematik olarak toplanması izleme-değerlendirme, dolayısıyla iyileştirme çalışmalarını kolaylaştırmaktadır. Toplanan verilerin gizliliği ve güvenilirliği ISO27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) Standardına uygun olarak Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından sağlanmaktadır.

Bilgi yönetim sisteminin izlenmesi ve raporlaştırılmasına, bilişim sisteminde yapılan iyileştirmelere ilişkin kanıtlar mevcuttur.

Alınan geri bildirimler ve öneriler doğrultusunda SYBİS'te Kişisel Veri Envanteri Yönetimi (KVEY) hizmetinde yeni düzenlemeler ve değişiklikler yapılmıştır. Güncel gelişmelere ve üniversiteye özgü tasarlanan ve Kalite Güvence Sistemini destekleyen bütüncül bilgi yönetim sistemlerinin (SKYBİS, AVESİS, BAPSİS, DAPSİS, APSİS, ATOSİS, ODTÜ Class vb.) etkin ve yaygın olarak kullanılması kurumun güçlü yönleri arasındadır.

Kurumun bilişim sisteminde yer Açık Ders Malzemeleri (ADM) Portalı ve üniversitenin öğrenme yönetim sistemi olan ODTÜClass uygulaması gibi diğer kurulumlar tarafından örnek alınan pek çok uygulaması mevcuttur.

A.3.2. İnsan kaynakları yönetimi (İKY)

"Kaynakları Güçlendirme" 2018-2022 SP'de belirlenen dört stratejik öncelik arasında yer almaktadır. Bu bağlamda başta insan ve finansal kaynaklar olmak üzere tüm kaynakların artırılması ve çeşitlendirmesine önem verilmesi kurumun öne çıkan güçlü yönleri arasındadır.

Kurumda insan kaynakları yönetimi, Personel Daire Başkanlığı (PDB) tarafından tanımlı süreçler doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Gerçekleştirilen süreçler ve faaliyetler şeffaf bir şekilde yürütülmekte ve web sitesi yoluyla kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Kuruma akademik ve idari personelin alınması, yükseltilmesi, görevlendirme ve ödüllendirmede tanımlı süreçler bulunmaktadır.

Mevcut SP hazırlığında insan kaynakları konusunda odak grupları ve yüz yüze bireysel görüşmeler yoluyla iç ve dış paydaşların görüşleri alınmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; yeni atanan öğretim üyelerine verilen desteğin artırılmasının, programların farklılıklarının performans ve yükseltme süreçlerinde dikkate alınmasının, disiplinlerarası programlar ile ilgili insan kaynakları sorunlarının çözülmesinin, araştırma görevlilerinin kariyer sorunları ve iş yükü ile ilgili düzenlemeler yapılmasının, idari personelin hizmet içi eğitim, performans ve yerleşke imkanlarına ulaşım vb. konularda iyileştirmeler yapılmasının gerekliliği tespit edilmiştir. Bunun dışında çalışanların görüşleri Memnuniyet-İyileştirme-Geri Bildirim (MİG) Formu aracılığıyla toplanmaktadır. İhtiyaçlar ve geri bildirimler doğrultusunda PDB bünyesinde yer alan Eğitim Koordinatörlüğü tarafından akademik ve idari personelin yetkinliğini artırmak üzere eğitimler düzenlenmektedir. Sunulan kanıtlar incelendiğinde eğitimlerin sayı ve çeşitliliğinin artırılmasına ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir.

Yapılan değerlendirmede atama ve yükseltme kriterlerinin birim bazında ihtiyaçlar doğrultusunda güncellendiği, norm kadro planlamalarının yapıldığı (2021 PDB Faaliyet Raporu), aynı şekilde uluslararası öğretim elemanları başvuru, değerlendirme ve işe alım süreçlerinin de tanımlı süreçler doğrultusunda ve planlamaya uygun olarak gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Kuruma yeni katılan akademik personelin üniversiteye uyumu toplam 50 saatlik Akademik Gelişim Programı (AGEP) yoluyla sağlanmaktadır. İdari personel içinde tanımlı süreçler doğrultusunda atama, yükselme ve eğitim çalışmaları düzenlenmektedir. Ayrıca idari personelin gelişiminin desteklenmesi, yetenek havuzunun oluşturulması ve yöneticilik yeteneklerinin artırılmasına yönelik de yaklaşık 80 saatlik İdari Gelişim Programı (İGEP) uygulanmaktadır.

Kurumda nitelikli insan kaynaklarının oluşturulması ve yetkinliklerinin desteklenmesi amacıyla geliştirilen AGEP ve İGEP uygulamaları kuruma ait özgün ve memnuniyet düzeyi yüksek uygulamalardır.

A.3.3. Finansal yönetim (FKY)

Kurum bütçesi 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereği; hazine yardımları ve döner sermaye, ulusal ve uluslararası projeler, Teknokent ve vakıf gelirleri gibi kaynaklardan oluşmaktadır. Bu mevzuat çerçevesinde 2022 Yılı Performans Programı hazırlanarak, kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Mevcut SP'de belirlenen stratejik öncelikler doğrultusunda finansal kaynaklar konusunda araştırma, geliştirme, eğitim ve danışmanlık gibi etkinliklerin artırılması, bağışlar gibi dış kaynaklarla beslenmesi ve ODTÜ değerleri ile uyumlu yeni kaynak artırıcı mekanizmalar geliştirilmesi önemli ve öncelikli görülmektedir.

Finansal kaynakları planlama, kullanma ve uygulama tanımlı süreçler doğrultusunda ve SP'ye uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Hedef kartlara/performans göstergelerine uygun olarak altı ve bir yıllık izleme değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda yeni bütçe teklifi kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve öncelikler, stratejik plan ve performans ölçütleri ile fayda-maliyet analizleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Finansal kaynakların ve harcamaların durum bilgisi ve izlenmesi bütünlük bilgi sisteminin bir parçası olan bütçe yönetim sistemi üzerinden Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Bütçe Müdürlüğüne yürütülmektedir. Bu kapsamda izleme sıklığı altı ay, raporlama süresi ise yılda birdir.

Finansal kaynaklar konusunda SP'da iç paydaşlardan alınan geri bildirimler; öğretim üyesi sayısının artırılması, kariyer gelişiminin desteklenmesi, burs olanaklarının artırılması, kaynakların sürdürülebilirliği ile ilgili mekanizmalar geliştirilmesi, yurt içi-yurt dışı destek hizmetlerinin artırılması, bürokrasinin azaltılması, topluma hizmet ve tanıtım etkinlikleri için kaynak oluşturulması, tüm araştırma projesi verilerine hızlı erişim ve raporlama hizmetinin sağlanması şeklindedir. Yapılan iyileştirmeler bütçe sınırlılığı nedeniyle yetersiz kalmakla birlikte, mevcut kaynaklar geliştirilmeye ihtiyaç duymaktadır.

A.3.4. Süreç yönetimi

Kurumda uzaktan eğitim dahil olmak üzere tüm süreçler tanımlıdır. Kalite Yönetim Rehberi; liderlik, yönetim ve kalite, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı süreçlerinde PUKÖ odaklı süreç yönetimine öncülük etmektedir. Tanımlı süreçler ve bütünlük bilgi sistemi doğrultusunda; süreç yöneticileri, sorumluları, iş akışı, izleme-değerlendirme ve raporlaştırma çerçevesi belirlenmiş ve paylaşılan dokümanlar aracılığıyla görünür hale getirilmiştir.

Süreç yönetimine ilişkin geri bildirimler sınırlı düzeyde olmakla birlikte anket, görüşme vb. yollarla elde edilmektedir (Örnek, uzaktan eğitim dönemine ilişkin öğretim elemanı görüşü). Süreçlerin etkinliğini artırma ve iyileştirmeye yönelik; bilgilendirme dokümanlarının hazırlanması, farklı birimlerden katılımçıların komisyonlarda (SPAK vb.) görev almalarının teşvik edilmesi, uluslararası akreditasyon süreçlerine önem verilmesi ve desteklenmesi kurumun güçlü yanları olarak değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmede kurumun ihtiyaçları ve geri bildirimler doğrultusundaki iyileştirmelerin hızlı bir şekilde uygulamaya konduğu ve sürecin izlendiği görülmüştür.

Bilgi yönetim sistemi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

İnsan kaynakları yönetimi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Finansal yönetim

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Süreç yönetimi

Olgunluk Düzeyi: Kurumda süreç yönetimi mekanizmaları izlenmekte ve ilgili paydaşlarla değerlendirilerek iyileştirilmektedir.

4. Paydaş Katılımı

Üniversitenin iç ve dış paydaşlarının ODTÜ'nün kalite politikasında belirtildiği gibi süreçlere etkin katılımı sağlanmaktadır. İç paydaşlar olarak öğrencilerden hem akademik süreçler hem de idari süreçlerle ilgili olarak sürekli geri bildirimler alınmakta ve iyileştirmeler yapılmaktadır. Öğrenciler bazında PUKÖ döngüsünün tamamlandığı görülmüştür.

2023-2027 Stratejik plan hazırlıklarında iç ve dış paydaşlar aktif olarak yer almaktadır. Stratejik plan çalışmalarında 39 dış paydaş kurum temsilci ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ancak bu paydaşların katılımlarının sürekliliğine ilişkin kanıtlara rastlanmamıştır. Üniversitenin en güçlü dış paydaş katılımının mezunlar olduğu söylenebilir. Mezunların gerek bölümler bazında gerekse Mezunlar Ofisi kanalı ile kuruma güçlü bir şekilde katkı sunduğu görülmektedir. Zira dış paydaş toplantısına gelenlerin tamamı da mezunlardan oluşmuştur. Enformatik Enstitüsünde yurt içi ve yurt dışında yaşayan akademisyenlerden danışma kurulları oluşturulmuştur. Ayrıca Fakülteler ve Enstitülerde (Örnek Enformatik Enstitüsü) öğrenci ve mezun memnuniyet anketleri yapılmaktadır.

A.4.1. İç ve dış paydaş katılımı

İç paydaşlar öğrenciler, akademik ve idari çalışanlar olarak tanımlanmıştır. İç paydaşlardan sürekli ODTÜ Mobil uygulaması üzerinden memnuniyet, iyileştirme ve gelir bildirim (MİG) formları aracılığı ile bilgi toplanmaktadır ve ilgili birimlere iletilip dönüşler sağlanmaktadır. Saha ziyareti sırasında yapılan görüşmelerde iletilen şikayetlere geri bildirimlerin hızlı bir şekilde yapıldığı öğrenciler ve çalışanlar tarafından ifade edilmiştir. Karar alma süreçlerinde de paydaş katılımı sağlanmaktadır. Anketler her yıl düzenli olarak yapılmakta ve değerlendirilmeler üst yönetime sunulmaktadır.

A.4.2. Öğrenci geri bildirimleri

ODTÜ'nün en güçlü yanlarından birisi öğrenci geri bildirimleridir. Her akademik dönemin sonunda ders değerlendirme anketlerinin yapıldığı ve bu anketlere katılımın bizzat öğretim üyeleri tarafından teşvik edildiği öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Yapılan anket sonuçları bölüm başkanlıkları aracılığı ile öğretim üyelerine iletilmektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, öğrenci anketlerine göre öğretim üyelerinin derslerini güncelledikleri ve güncel ders içeriğinin dönem başlamadan önce ODTÜsyllbus sistemi üzerinden paylaşıldığı belirtilmiştir. Ayrıca öğretim üyeleri ve öğrencilerle yapılan görüşmelerde, dönem başlarında ders izlenceleri ve dersin işlenişine ilişkin öğrenci geri bildirimlerinin alındığı ifade edilmiştir.

Öğrenci, akademik ve idari personele yönelik her yıl memnuniyet anketleri yapılmaktadır. Memnuniyet düzeyinde düşüş gözlenmekte, bunun daha çok altyapı sorunları (Yemekhane, kütüphane, kampüs içi ve dışı ulaşım gibi) ile ilişkili olduğu üniversiteye ayrılan ödeneklerin kısıtlılığı ile ilişkili olduğu belirtilmektedir.

Tanımlı öğrenci geri bildirim mekanizmaları/sistemli/verilerdeki tutarlılık/buna bağlı iyileştirmeler güçlü yön olarak öne çıkmaktadır.

Öğrenci görüşü (ders, dersin öğretim elemanı, diploma programı, hizmet ve genel memnuniyet seviyesi vb.) sistematik olarak ve çeşitli yollarla alınmakta, etkin kullanılmakta ve sonuçları paylaşılmaktadır. Ders değerlendirme sonucunda elde edilen geri bildirimler sonucu hesaplanan puanlama, atama ve yükseltme ölçütlerinde dikkate alınmaktadır. Atama ve yükseltme kriterlerine göre en düşük yüzde yirmilik dilime giren öğretim üyelerine, yükseltme için ek yayın yapma şartı bulunmaktadır.

A.4.3. Mezun ilişkileri yönetimi

Mezunlarla olan güçlü iletişim ODTÜ'nün en güçlü yönlerinden birini oluşturmaktadır. Mezunların üniversite ile kurmuş olduğu ilişkiler farklı kanallarla gerçekleştirilmektedir. Öncelikle bölümler bazında yürütülen informal ilişkiler devam etmektedir. Mezunların kendi bölümleri ile kurmuş oldukları ilişkiler,

öğrencilere yönelik faaliyetlerin sayısını arttırmaktadır. Bölümler, öğrenci topluluklarının sıklıkla yaptıkları etkinliklerle mezunlarla bir araya gelmektedir. Mezunların öğrencilerle kurdukları en önemli etkinliklerden biri mentörlük uygulamasıdır. Mezunlar öğrencilerle eşleştirilerek, öğrencilere danışmanlık yapmaktadır. Bu uygulama birçok bölüm bazında devam etmektedir. Ayrıca mezunlar zaman zaman öğrencilere yardım kampanyası vb. destekler vermektedir. Bu uygulamalar sistematik kılınmamış olup, informal bir biçimde gerçekleşmektedir.

Ayrıca bir mezun ofisi bulunmaktadır. Ofis, Kurumun 130 bin mezunundan 85 bini ile iletişim halindedir. Mezunlara mail ve mezun dernekleri aracılığı ile ulaşmakta ve mezuniyet sonrası kampüs olanaklarından yararlanma fırsatı sunulmaktadır. Bu durum güçlü bir kurumsal aidiyet oluşmasına neden olmaktadır.

Mezun ilişkilerinin çok yönlü olması, bir iletişim karmaşasının da yaşanmasına yol açabilmektedir. Bu konu ile ilgili olarak mezunlar ofisi uygulama birliği sağlamaya çalışmaktadır.

Mezunlarla ilgili sürekli anket çalışmaları yapılmakta ve geri bildirimler alınmaktadır. Mezunların işe yerleşme, eğitime devam, gelir düzeyi, işveren/ mezun memnuniyeti gibi istihdam bilgileri sistematik ve kapsamlı olarak toplanmakta, değerlendirilmekte kurum gelişme stratejilerinde kullanılmaktadır. Mezunların izlenmesi ODTÜ'de sistematik şekilde yapılmakta ve örnek oluşturmaktadır.

İç ve dış paydaş katılımı

Olgunluk Düzeyi: Paydaş katılım mekanizmalarının işleyişi izlenmekte ve bağlı iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir.

Öğrenci geri bildirimleri

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Mezun ilişkileri yönetimi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

5. Uluslararasılaşma

A.5.1. Uluslararasılaşma süreçlerinin yönetimi

ODTÜ, köklü ve güçlü bir kurumsal yapıya sahiptir. Uluslararasılaşma süreçleri Rektörlüğe bağlı Uluslararası İş birliği Ofisi, SUNY Koordinasyon Ofisi, Uluslararası Öğrenci Ofisi aracılığı ile sürdürülmektedir. 2021 yılı sonu itibarıyla 88 farklı ülkeden, 181 Genel İş birliği Anlaşması, 172 Overseas Exchange, 23 ortak/çift diploma, 352 Erasmus+KA103, 188 Erasmus+KA107, 53 YÖK Mevlana kapsamında 971 uluslararası protokol imzalanmıştır. 1992 yılında Rektörlük bünyesinde oluşturulan Uluslararası İş birliği Ofisi, yurt dışı paydaşlara yönelik çok sayıda toplantı ve etkinlik gerçekleştirmiştir.

2021 yılında 2023-2027 Stratejik Planı hazırlık çalışmaları sürecinde kurum düzeyinde uluslararasılaşma stratejilerini belirlemek üzere Uluslararasılaşma Stratejik Plan Alan Komitesi oluşturulmuştur. Komite, üniversitenin uluslararasılaşma kapasitesini geliştirmek üzere paydaş beklentileri ve küresel eğilimler doğrultusunda, kapsamlı bir mevcut durum analizi yapmıştır. Yapılan değerlendirmelerden yola çıkılarak kurum düzeyinde uluslararasılaşma amacı, hedefi ve strateji önerileri belirlenerek üniversite yönetimi ve paydaşlara sunulmuştur.

A.5.2. Uluslararasılaşma kaynakları

Uluslararasılaşma kaynakları (mali, fiziksel, insan gücü) belirlenmiş, paylaşılmış, kurumsallaşmıştır. Yurt dışından gelen öğrenci ve öğretim elemanları, ERASMUS + European Mobility, ERASMUS EU Traineeship, Erasmus + Non-European Mobility (ICM), Overseas Exchange Program Mevlana Değişim Programları, Lisans ve Lisansüstü Ortak Programlar ODTÜ uluslararasılaşmasının ana kaynaklarını oluşturmaktadır. 2018-2022 Stratejik Planında Uluslararasılaşma alanında iki amaç ve yedi hedef belirlenmiş; bu amaçlara yönelik maliyet tahminleri de plan öncesinde yapılmıştır. Yeni SP için hazırlanan SPAK raporu örnek nitelikte olup, Ocak 2023'te yayınlanacak planda Uluslararasılaşma kaynaklarının daha da gelişmiş bir planla yer alacağını göstermektedir.

A.5.3. Uluslararasılaşma performansı

Uluslararasılaşma hedefleri net, paylaşılmış ve performansı izlenmektedir. Uluslararası İş birliği Ofisi ve Suny Koordinasyon Ofisinin 2021 yılı faaliyet raporunda yapılan çok uluslararası iş birliği protokolleri, etkinlikler ve toplantılar listelenmiştir. Öğrenci, öğretim elemanı ve idari personelin çok kültürlülük ve uluslararasılaşma konusundaki farkındalıklarının ve becerilerinin artmasını sağlayan çok sayıda etkinlik yapılmış ve bu etkinlikler web sayfasında yayınlanmıştır. İzleme süreçleri yerleşik, sürdürülebilir, iyileştirmeler mevcuttur. Saha ziyareti sırasında Erasmus ile giden öğrencilerle görüşmeler yapılmış, sürecin yönetilmesinde memnuniyet derecesinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Uluslararasılaşma süreçlerinin yönetimi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Uluslararasılaşma kaynakları

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Uluslararasılaşma performansı

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

B. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi

B.1.1 Programların tasarımı ve onayı

Programların eğitim amaçları ve program çıktıları oluşturularak kamuoyuna ilan edilmiştir. Program çıktılarının belirlenmesinde kurumun misyon ve vizyonunun göz önünde bulundurulmasının ötesinde Üniversite Senatosu'nun 21 Ocak 2014 tarihli kararı uyarınca ortak çıktılar oluşturulmuş durumdadır.

Program çıktılarının (PÇ) ders öğrenme çıktılarıyla (ÖÇ) ne şekilde sağlandığına dair matrislere KİDR'de yer verilmemesine karşın bazı programlar için <https://catalog.metu.edu.tr/da> görülebilmektedir. Saha ziyaretinde tüm programlar için ÖÇ x PÇ'nin hazırlandığı ve böylelikle PÇ X TYYÇ ile tamamlanarak, eğitim programlarının program amaçlarının Kurum içi paydaşlara açık olan <https://odtusyllabus.metu.edu.tr/> da sağlandığı bilgisi edinilmiş ve görülmüştür.

KİDR kanıtlarının bir bölümünü ölçütlerle ilgili ve/veya kullanıcı dostu seçilmediği görülmüştür. Örneğin tek bir derse ait (6420101) syllabus (Kant 1.1.7), programların tasarımı ve onayı hakkında bilgi vermemektedir. Nitelik KPDDİK bu ölçüt için kanıt olarak eğitim politikasıyla uyumu, el kitabı, kılavuz, usul ve esas, yönetsel ve organizasyonel yapısı hakkında komisyonlar, üyeleri, süreç akışları, program amaç ve çıktıların TYYÇ ile uyumunu gösteren kanıtlar (vb.) öngörmektedir.

Program Çıktılarının TYYÇ ile uyumu matrisi, Google yapılarak ulaşılan sayfadan kontrol edildiğinde, örneğin Mimarlık lisans programı PÇx Temel Alan

Yeterlilikleri (AY) matrisinde karşılanmayan bir AY bulunduğu fark edilmiştir (Bilgi 5: Alanıyla ilgili ilkeler, yasa, yönetmelik ve standartlar hakkında bilgiye sahiptir).

İktisat lisans programının yalnızca 3 program çıktısının bulunması ve 18 adet temel alan yeterliliğinin bu 3 çıktıyla karşılanması, program kalite güvence sistemi açısından sorun yaratılabilir niteliktedir. Bu programın ders düzeyindeki kazanımlarının program çıktılarına karşılama düzeylerinin izlenmesi ve mezunlarının hem program hem TYY kazanımlarının düzeyinin doğrudan ölçümle ortaya konularak program akreditasyonu alabilmesi aşamasında, düşük program çıktısı sayısı nedeniyle güçlük yaşanabileceği değerlendirilmektedir.

Bazı kanıtlarla ilgili rastlanan sorunlara örnek:

Ders dağılım dengesi için infografik adlı PPT sunumuna eklenen kanıt <https://api.yokak.gov.tr/Storage/odtu/2021/ProofFiles/Kan%C4%B1t%20B.1.2.5.%20Ders%20Da%C4%9F%C4%B1m%20Dengesi%20ve%20Mevzu%20Olmakla%20Birlikte%20Link%20Açıldığında%20ODTÜ%20Personel%20Daire%20Başkanlığı%20Web%20Sayfası%20Ekran%20Görüntüsüne%20Ulaşılmaktadır>.

Program Çıktılarının TYYÇ uyumunu gösterir kanıt olarak sunulan B.1.1.12 <https://egitim.metu.edu.tr/tycc-uyumu> linkinin ekran görüntüsüdür ancak ulaşılamamaktadır.

KİDR'de yer alan Program tasarımı ve onayı ekran görüntüsü.pdf bu konuda 2015 yılındaki bir rapordan bahsetmekte ancak bu rapora ulaşılamamaktadır.

Ders öğrenme çıktılarının PÇ'nı sağladığını gösteren matris için hiçbir açıklama verilmeden konan Program Çıktıları Matrisi adlı Kontrol kanıtında evet hayır türü katkı kontrolü yapılmakta olup, bu katkının nereden alındığı anlaşılamamaktadır. Katalogdan ders bazında ulaşıldığında bu matrisin tek bir dersin PÇ karşılmasına ilişkin ve sadece evet/hayır olarak doldurulduğu anlaşılmıştır. Program akreditasyonu ABET'ten olan ODTÜ mühendislik programlarının bu konuda doğrudan ölçüm yapmakta olduğu bilindiğinden, KİDR'de bu açıklamalara ve ilgili bir program örneğine yer verilmesi olgunluk düzeyini daha doğru ortaya koyacaktır.

Öz Değerlendirme raporu diye başlayan KİDR B1.2.4 adlı kanıt 2021 yılı tarihli bir kapak sayfasının ardından YÖKAK'ın ilgili Rubrik numarasına yer verildikten sonra 2. sayfada 2016 yılından kalan bir toplantı tutanağı ile sürmektedir. Çeşitli toplantı notları, müfredat parçaları vb yer alan bu kanıtın hiçbir yerinde ders dağılımının yüzesel olarak bir değerlendirmesine rastlanmamıştır. Bölümün 2016 yılından başlayarak bu konuda çalıştığı ve bazı iyileştirmeler yapıldığı anlaşılmakla birlikte, bu konuda bir açıklama bulunmamaktadır. 48 ölçüt için birden çok fazla sayıda kanıt sunulduğu düşünülürse, değerlendirmecilerin bu örnekteki gibi 38 sayfalık metinlerin tamamını inceleyip, diğer bilgi kaynaklarıyla karşılaştırarak ne tür bir iyileştirme sağlandığını ortaya çıkartmaları beklenemeyeceğinden, kanıtların değerlendirilmecei dostu nitelikte sunulması kesinlikle bir iyileştirmeye açık alandır. Bununla birlikte Kurum KAP Takımına, bir önceki YÖKAK İzleme Raporunda kanıt sayısının artırılması şeklinde bir iyileştirme alanı belirlendiğini de hatırlatmıştır.

B.1.2. Programın ders dağılım dengesi

Programın ders dağılımı hakkında aşağıda belirtilen ODTÜ dışına görünür kılınma dışında iyileştirme gereksinimi bulunmamaktadır. Kampüs ziyareti sırasında öğretim üyeleri, öğrenciler ve birim yöneticilerinin tümü ders dağılımının yasal zorunlulukları sağladığını (örn. lisansta %25 seçime bağlı ders oranı) teyid etmiş ve ODTÜ içi erişim olan syllabus yazılımının varlığı gözlenmiştir.

Ders bilgi paketlerinin amaca uygunluğu ve işlerliği izlenmekte ve yarıyıl başlarında kısa bir süre iyileştirme ve güncellemeler için öğretim üyelerine açıldığı bilgisi edinilmiştir. Hatta syllabusun ODTÜ dışı erişime kapalı olmasının gerekçesi olarak siber güvenlik açısından zayıflık oluşturabilecek bu dönem gösterilmiştir.

• Kanıt B.1.2.2. TYCC uyumu ve ders matrisleri.pdf adlı kanıtın ders dağılım dengesi için neden konduğu anlaşılamamış olup, içeriğinde B.1.1'de uzunca değerlendirilen Program Çıktıları TYYÇ uyumu matrisi yer almaktadır. Aynı kanıt Infografik adlı PPT dosyasında PÇ TYYÇ uyumluluğu adıyla B.1.2. Kontrol kanıtı olarak yer almaktadır. KİDR veya Infografik sunumunda ders programlarının seçmeli ders dağılımlarının incelenmesini sağlayan bir kanıt bulunamamış, bunun için google ile arama yapılmış ve herhangi bir sonuca ulaşılamamıştır. Yüz yüze ziyaret sırasında bu bilgilerin her program için ve yalnızca ODTÜ içi erişime açık olan Syllabus yazılımında olduğu bilgisi edinilmiştir. Yurtiçi veya dışından ODTÜ'de bir program okuyup derece almak veya değişim için tercih etmek üzere bilgi arayan öğrencilere açık olmaması bir iyileştirme alanıdır. Kurum da bu saptamaya katılmıştır.

• KİDR'in ilgili kanıtı (B.1.2.3. Örnek Bölüm Müfredatı) İnşaat Mühendisliğinin müfredatını sunmaktadır. Ancak hiçbir yarıyıl için kredi toplamları alınmadığından ve seçmeli derslerin kredileri belirtilmediğinden, ders dağılım dengesi görülememektedir. Bu sorun lisansüstü dahil pek çok başka program için de geçerlidir. Konu bir başka iyileştirme alanıdır.

• İyileştirme örneği olarak sunulan (İnfografikte) Ders dağılım dengesi güncelleme ve iyileştirme örneği adlı 25.09.2018 tarih ve 270 sayılı Eğitim Fakültesi Dekanlığı kararı bir müfredat değişikliğine yöneliktir. Ancak yerine geçtiği eski müfredat ekte yer almadığından bunun ders dağılımında bir iyileştirme sağlayıp sağlamadığını anlamak mümkün olmamaktadır.

• Açıklamalar rubriğe uygun değildir. Ör: "ÖGEM, Üniversitemizde, Mühendislik Fakültesinin 13 lisans programı ABET akreditasyonuna ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, European Association for Public Administration Accreditation (EAPAA) akreditasyonuna sahiptir".

B.1.3. Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu

ODTÜ'deki yaygın program akreditasyonu bu alanın içselleştirildiğini düşündürmekle birlikte gerek KİDR ve kanıtları, gerekse bu bilginin dışarıya kapalı syllabus programında bulunması nedeniyle erişilebilir değildir. Görünür örneklerde derslerin öğrenme kazanımlarının tanımlı ve program çıktıları ile eşleştirilmiş olduğu görülebilmektedir. Kazanımlar doğru şekilde ifade edilmiş ve nasıl izleneceklerine dair planlamalar sınırlı sayıda programla ilgili olarak görülebilmektedir.

Fen Bilgisi Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği / Eğitim Fakültesi Program Eğitim Amaçları, Program Çıktıları, TYYÇ Uyum Matrisi bulunamamıştır (erişim 17.10.22). Linkler dahi görüntülenememekte, bu haliyle hiç girilmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Linkleri bulunan mühendislik fakültesi dahil diğer programlarda ise "sayfa bulunamıyor" mesajı ile karşılaşılmıştır. Bütün bu bilgiler de yine yalnızca Kurum içi erişime açık olduğundan bu konudaki iyileştirme ihtiyacı belirgindir. Kurum yetkilileri bu konunun dışarıdan erişime açık kılınmasının bir yasal zorunluluk olduğunu ve en kısa süre içinde sağlanacağını teyid etmişlerdir.

B.1.4. Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı (4) (3)

Tüm derslerin AKTS değeri Kurum içi syllabus programında bulunmakla birlikte Kurum dışından erişilebilir değildir. Öğrenci iş yükünün izlenmesine ilişkin çalışmalar da görünür değildir. Staj ve mesleğe ait uygulamalı öğrenme fırsatları kredilendirilmiştir. Mimarlık lisans programı ders programında yarıyıl kredi toplamları gösterilmemiştir. Toplandığında bazı yarıyılarda 30, bazılarında 30'un üzerinde olduğu görülmektedir. 2011 yılından itibaren tüm yüksek öğretim kurumları için bağlayıcı hale gelmiş olan AKTS kredileri toplamının lisans programlarında 240 ve yıllık 60 olması zorunluluğunun en azından mimarlık programında sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilememektedir.

Öte yandan ODTÜ Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği M. 17 (7)'nin "Kredisiz derslerin haftalık teorik ve uygulamalı saatleri belirlenir; ancak bu derslere kredi değeri verilmez." şeklindeki ifadesi, ODTÜ'de öğrenci iş yüküne dayalı kredi sisteminin uygulanmadığını göstermektedir zira iş yüküne dayalı kredi sisteminde bir öğrencinin derece almak için yapmak zorunda olduğu çalışmaların tümüne kredi atanması gerekir. Kurum her ne kadar iş yüküne dayalı kredilendirmeyi yapmışsa da, Anglosakson yükseköğretim modeliyle kurulmuş olmasının getirdiği gelenekle, eski kredileri de kullanmayı sürdürmektedir. Aşağıda işaret edilen örneklerde görülen iş yüküne dayalı kredi sistemiyle ilgili aksama veya eksiklerin bundan kaynaklandığı ancak buna rağmen öğrencilerin bu konuda hiçbir sorun bildirmediği de belirtilmelidir. Bu durum öğrencilerin de kullanılmakta olan eski, kurumsal kredileri benimseyerek içselleştirdiklerini düşündürmektedir.

Bununla birlikte mezunların uluslararası kabulde kullandıkları Diploma Eki'nde iş yüküne dayalı kredi kullanılması öğrenciler açısından kolaylaştırıcı bir unsurdur. Bu nedenle bu kredilerin de görüldüğü lisans ders programlarında 4 yıllık programların 240'ın oldukça üzerinde krediler içermesi iyileştirmeye açık bir alandır (Ör: Mimarlık, Gıda Müh., Endüstri Müh., Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği vb.).

Uygulamalı öğrenme örnekleri görülemez. Gösterilenler PUKÖ'nün kontrolü düzeyindedir. (erişim 17.10.22).

B.1.5. Programların izlenmesi ve güncellenmesi

Her program ve ders için öğrenme çıktıları izlenerek, sürecin işleyişi değerlendirilmektedir. Paydaş katılımı, anketler ve hatta yanıtlanan anket sayısı yetersiz olduğunda derinlemesine mülakat ya da fokus grup çalışmalarıyla sağlanmaktadır. Eğitim konusundaki her türlü sayısal veri toplanmakta ve gerek programı yürüten birimde gerekse Senato ve ilgili diğer komisyonlarda değerlendirilmektedir. Süreç eğitimden sorumlu Rektör Yardımcısı tarafından yönetilmektedir. Program akreditasyonu Kurumda 90'lı yılların ikinci yarısında Mühendislik Fakültesinde başlamıştır. Halen Mühendislik Fakültesinin 13 lisans programı ABET akreditasyonuna, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, European Association for Public Administration Accreditation (EAPAA) akreditasyonuna sahip bulunmaktadır. Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Türk Psikologlar Derneği tarafından akredite edilmiştir. Yabancı Diller Yüksek Okulu programları; Temel İngilizce Bölümü ile Modern Diller Bölümü Pearson Assured sertifikasına sahiptir. Kampüs ziyareti öncesinde Mimarlık bölümü de MİAK program akreditasyonunu almıştır. Kurumda akreditasyon içselleştirilmiş ve sürdürülebilir kılınmıştır.

B.1.6. Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimi

Kurum eğitim ve öğretim süreçlerini bütüncül olarak yönetmek için gerekli organizasyonel yapıya sahiptir. Kurumda eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetilmesi, başta ilgili rektör yardımcısı ile akademik ve idari birimlerin sorumluluğundadır. Eğitim öğretim süreçlerinin yönetilmesi için görev yapan diğer merkez ve komisyonlara örnek olarak ÖGEM, UZEM, Engelsiz ODTÜ, Uluslararası İşbirliği Ofisi, Akademik Programlar ve Eğitim Koordinatörlüğü verilebilir. Bu birimler eğitim öğretim süreçlerinin gerçekleştirilmesine doğrudan katkı verdikleri gibi dolaylı destekler de sunmaktadır. ODTÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığı da eğitim ve öğretim süreçlerinin sürekli iyileştirilmesine yönelik paydaş beklentilerine dayalı süreç geliştirme çalışmaları yapmaktadır.

Kurum eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimini mevzuatın öngördüğü gerekli her türlü düzenlemenin yanında ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirdiği özgün uygulamalarla sürdürmektedir. Akademik dönem için yılda iki kez yayınlanan "... Güz Dönemi İşleyiş Usul ve Esasları" buna bir örnek olarak verilebilir. Öğrencilerle yapılan görüşmeler de bu konuda herhangi bir soruna işaret etmemişlerdir. Bu tür daha çok sayıda özgün örneğin görünür kılınması durumunda Kurumun olgunluk düzeyinin "içselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir" şeklinde değerlendirilebileceği görülmüştür.

Programların tasarımı ve onayı

Olgunluk Düzeyi: Tanımlı süreçler doğrultusunda; Kurumun genelinde, tasarımı ve onayı gerçekleşen programlar, programların amaç ve öğrenme çıktılarına uygun olarak yürütülmektedir.

Programın ders dağılım dengesi

Olgunluk Düzeyi: Programların genelinde ders bilgi paketleri, tanımlı süreçler doğrultusunda hazırlanmış ve ilan edilmiştir.

Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu

Olgunluk Düzeyi: Ders kazanımları programların genelinde program çıktılarıyla uyumlandırılmıştır ve ders bilgi paketleri ile paylaşılmaktadır.

Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı

Olgunluk Düzeyi: Dersler öğrenci iş yüküne uygun olarak tasarlanmış, ilan edilmiş ve uygulamaya konulmuştur.

Programların izlenmesi ve güncellenmesi

Olgunluk Düzeyi: Program çıktıları bu mekanizmalar ile izlenmekte ve ilgili paydaşların görüşleri de alınarak güncellenmektedir.

Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimi

Olgunluk Düzeyi: Kurumda eğitim ve öğretim yönetim sistemine ilişkin uygulamalar izlenmekte ve izlem sonuçlarına göre iyileştirme yapılmaktadır.

2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)

B.2.1. Öğretim yöntem ve teknikleri

Kurum "öğrenci merkezli öğrenme, öğretme ve değerlendirme yapılabilmesi" için bir rektör yardımcısını eğitim sorumlusu olarak görevlendirmiştir. Ayrıca ÖGEM ve UZEM koordineli olarak çalışmaktadır. Öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulamaları ile ilgili senato kararları alınmakta, öğretim elemanları alternatif öğretim yöntemlerini kullanabilmektedirler. Bu bağlamda ODTÜ Görsel İştisel Sistemler Araştırma Merkezi destekli, flipped classroom yapısı ile yapılan çekimler ile öğrencinin içerik ile iletişimi artırılmaktadır. Bu açıdan senato tarafından alınan kararların uygulandığı görülmektedir.

Öğretim yöntem ve tekniklerinin öğretim elemanları tarafından etkin bir şekilde kullanılabilmesi için seminerler düzenlenmektedir. Öğretim elemanları teknik yardımlar ile bireysel farklılıklarına göre çevrimiçi eğitimler verebilmektedirler.

Öğrencilere dönem içerisinde uygulanan anketlerden elde edilen sonuçlar değerlendirilmekte öğretim yöntem ve tekniklerinde değişikliğe gidilebilmektedir. Enformatik enstitüsünde akademisyenler ile yapılan görüşmelerde akademisyenlerden bir tanesi, öğrencilere anonim bir şekilde doldurtulan anketlerde bir dersin öğretim yöntemi ile ilgili olarak "dersin verimli olduğu fakat verilen ödevlerin ağır olduğu" yorumuna istinaden bir sonraki dönemde dersin öğretim yöntemleri ile ilgili değişikliğe gittiğini bildirmiştir. Yine İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde yapılan görüşmelerde müfredat ile ilgili öğrencilerden gelen talepler üzerine değişikliğe gidildiği vurgulanmıştır. Bu durum iyileştirme örneği olarak verilebilir. Bununla birlikte bu uygulamaların sistematikleştirilmesi ve bu durumun raporlanması örnek uygulama örneği olarak değerlendirilebilecektir.

B.2.2. Ölçme ve değerlendirme

Kurum ölçme ve değerlendirme işlemlerini Öğrenme Yönetim Sistemi üzerinden gerçekleştirmektedir. Sınavlar ile ilgili olarak ODTÜClass önemli bir uygulama örneğidir. Öğretim elemanlarına bu konuda uygulamalı eğitimler verilmektedir. Göreve başlayan öğretim üyelerine "eğiticilerin eğitimi" kapsamında bir dönem boyunca eğitim, öğretim ile ölçme ve değerlendirme eğitimleri verilmektedir. Tüm bu uygulamalar döngünün planlama ve uygulama aşamalarının başarılı bir şekilde uygulandığını göstermektedir.

Öğrencilere anonim olarak uygulanan anketler ile faaliyetlerin eksik yönleri görülmekte ve öğretim üyesi atamaları, ders içerikleri ve ölçme – değerlendirme araçları ve yöntemleri güncellenmektedir. Bu bakımdan kontrol ve iyileştirmelerin yapıldığı, saha ziyaretleri esnasında da anlaşılmıştır.

B.2.3. Öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi

Kurumda öğrenci kabulleri ile ilgili olarak bölümlerden gelen kontenjan talepleri dikkate alınmaktadır. Senato tarafından onaylanan kontenjanların Yüksek Öğretim Kurumuna iletildiği görülmektedir. Yabancı uyruklu öğrenciler için ise farklı ülkelerin yaptıkları üniversite giriş sınavları ve diploma puanları kabul edilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan sınavların kabul edildiği görülmektedir. Öğrenci

kabulleri ile ilgili koşulların farklı kaynaklardan elde edilen bilgilere göre incelendiği, değerlendirildiği ve bunun sonucunda da ölçüt ve süreçlerde değişikliğe gidildiği görülmektedir.

Benzer şekilde lisansüstü eğitim süreçlerinde de enstitüler tarafından periyodik olarak yapılan değerlendirmelerle kontenjanlar belirlenen kontenjanların gönderildiği anlaşılmaktadır.

Bu değerlendirme süreçlerinde, anabilim dalı başkanlıkları tarafından belirlenen ve enstitülere gönderilen ölçütler kullanılmaktadır. Bu bağlamda gerek yerli gerekse yabancı öğrenci için hem lisans hem de lisansüstü eğitimlerinde öğrenci kabulü ile ilgili planlama ve uygulamalar bulunmaktadır. Dönemsel yapılan toplantılar ile süreçler kontrol edilmekte ve güncellenmektedir. Ayrıca lisansüstü eğitim sürecinde öğrenci alımları ile ilgili çıkan aksaklıklar öğrenci işleri ve bilgi işlem daire başkanlıklarınca değerlendirme yapılarak iyileştirme önerilerinde bulunduğu, saha ziyaretlerinde yapılan görüşmelerde anlaşılmıştır.

Kurumda öğrenci kabullerinde önceki öğrenmenin tanınması (akademik ve formal) ile ilgili olarak süreçlerin tanımlandığı görülmektedir. Üniversitenin eğitim ve öğretim dilinin İngilizce olması nedeniyle yabancı dil hazırlık verilirken mevcut dil seviyesi belgelendiği, benzer şekilde Matematik, Fizik ve Kimya gibi konularda da lisans seviyesindeki eğitim seviyesinin yeterlilik sınavları ile test edildiği görülmüştür. Bununla birlikte değişim öğrencileri ile ilgili olarak iş yüklerinin sisteme nasıl kaydedildiği ile ilgili bilgiye ulaşılamamıştır. Her ne kadar saha ziyaretlerinde Erasmus+ gibi değişim programları ile yurtdışına giden öğrenciler ile yapılan görüşmelerde bu konuda herhangi bir olumsuz görüş bildirilmese de hazırlanan kurum içi değerlendirme raporunda bununla ilgili sistematik bir sürece rastlanamamıştır.

Bu nedenle öğrencilerin kabulü ve önceki öğrenmelerin tanınması kriterinde yönetmelikler oluşturularak planlamalar yapılmış ve bu planlar ışığında uygulamalar ve güncellemeler yapılsa da sürecin iyileştirmeye ihtiyacı bulunmaktadır.

B.2.4. Yeterliliklerin sertifikalandırılması ve diploma

Kurum lisans öğrencilerinin sınav, değerlendirme ve mezuniyet koşullarını belirlemiştir. Benzer şekilde lisans üstü öğrenciler için bu koşullar belirlenmiştir. Yatay geçiş, çift anadal, yan dal programları için standardize edilmiş kriterler bulunmaktadır. Bu kriterler ışığında uygulamaların var olduğu görülmüş, paydaşlarca teyidi dinlenmiştir.

Öte yandan iş yüküne dayalı kredi toplamlarıyla ilgili olarak yukarıda sözü edilen farklılıkların ve kredi fazlalıklarının, diploma verme aşamasında zorunlu kredi yükünün sağlanmasıyla ilgili sorun yaratabileceği düşünülmüş ve ilgili Daire Başkanı ile akademik birim yöneticilerine sorulmuştur. Bu konuda sorumlu yetkililer, kontrolün lisans düzeyinde yazılım tarafından, lisansüstünde ise öğrenci işleri tarafından yapıldığı bilgisini vermişlerdir.

Öğretim yöntem ve teknikleri

Olgunluk Düzeyi: Öğrenci merkezli uygulamalar izlenmekte ve ilgili iç paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.

Ölçme ve değerlendirme

Olgunluk Düzeyi: Öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme uygulamaları izlenmekte ve ilgili iç paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.

Öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi

Olgunluk Düzeyi: Öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesine ilişkin süreçler izlenmekte, iyileştirilmekte ve güncellemeler ilan edilmektedir.

Yeterliliklerin sertifikalandırılması ve diploma

Olgunluk Düzeyi: Uygulamalar izlenmekte ve tanımlı süreçler iyileştirilmektedir.

3. Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri

B.3.1. Öğrenme ortam ve kaynakları

Misyona ifadesinde ...mükemmellik düzeyinde araştırma yapmak, eğitim vermek... olan kurum, eğitim ve öğretim faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütülmesine katkıda bulunacak gerekli kaynaklar ve olanakları paydaşların kullanımına sunmakta ve geliştirmektedir.

Kurumda ODTUClass, ODTU Syllabus gibi doğrudan öğrenci ve öğretim üyelerinin kullanımına açık eğitim öğretim ihtiyaçlarına yanıt veren, aktif öğrenme sistemleri mevcuttur. Pandemi döneminde çevrim içi eğitim öğretim faaliyetlerinde aktif bir rol oynamış olan UZEM Pandemi sonrası da etkileşimli materyal hazırlanması gibi faaliyetlerle desteklerini sürdürmektedir. ODTÜ katalog, OGEM, ODTÜ Kütüphane, GİSAM gibi birimler de eğitim faaliyetlerini destekleyen diğer birimlerdir. Birimlerin yanı sıra öğrenme yönetim sistemi ile ilgili sorunlar için mobil uygulama ile 7/24 hizmet veren e-posta sistemi, ders video çekim destekleri, içerik geliştirme seminerleri, öğrencilere yönelik internet bursu desteği, bilgisayar desteği için ve ayrıca lisans öğrencilerinin araştırma projelerinin desteklenmesine için fon oluşturmak üzere gerçekleştirilen çalışmalar bu kapsamda yapılan iyi uygulamalar arasındadır. ODTÜ Class'a ilişkin paydaş değerlendirmeleri ve ODTÜ Class geri bildirimleri şeklindeki kanıtlar ve yapılan saha ziyareti, sistemlerin kullanımının izlendiğini ve gereksinimlerine göre düzenlendiğini göstermektedir.

Diğer yandan Kurum gerek merkezi laboratuvarlar gerekse akademik birimlerin çatısı altında alanlarına özgü laboratuvarlar olmak üzere teorik bilgilerini pratikle desteklemek amacıyla çok sayıda laboratuvarı öğrencilerin kullanımına sunmaktadır. OpenMETU açık erişimli akademik arşiv sistemi öğrenci ve akademik personelin eğitim faaliyetlerini desteklemek üzere faaliyet göstermektedir. Kuruma yapılan saha ziyareti öğrencilerin ve öğretim üyelerinin kütüphane kaynaklarından memnun olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte özellikle Sosyal Bilimler Enstitüsündeki spesifik alanlarda çalışan öğrencilerin uzmanlık alanlarına yönelik kaynakları bulamaması ve abonelik gerektiren kaynakların tam metinlerine ulaşımındaki kısıtlılık, öğrencilerin özellikle bağlı oldukları birimlerde çoğu zaman çalışma alanı bulamamalarını ifade etmeleri ve bazı birimlerde laboratuvarlara giriş-çıkış saatlerindeki kısıtlamalar şeklinde çalışma ortamlarının yetersizliği bu alanda sayılabilecek gelişmeye açık yönler arasındadır.

B.3.2. Akademik destek hizmetleri

Kurumda lisans ve lisansüstü öğrencilerin akademik gelişimlerini desteklemek üzere etkin bir şekilde işleyen danışmanlık sistemi bulunmaktadır. Söz konusu sistem tanımlı ilke ve kuralları ile güvence altına alınmıştır. Bununla birlikte yapılan saha ziyaretinde etkin danışmanlık sisteminin yönetmeliklerin çok ötesinde öğretim üyelerinin inisiyatifli ile yürütüldüğü görülmektedir. Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İİBF gibi birimlere yapılan ziyaretler, öğrenciler açısından öğretim üye ve yardımcılarına ulaşılabilirliğin yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Öğretim üyelerinin formal ve informal araçlarla öğrencileriyle hızlı iletişim ve yakın ilişkiler kurması ve hatta bu ilişkiyi doğal bir süreç olarak benimsemeleri övgüyle karşılanmıştır. Bu bağlamda öğretim üyelerinin ulaşılabilirliği ve eğitim-öğretimi en az araştırma kadar öncelikle olmaları kurumun güçlü bir yönü olarak değerlendirilmektedir.

Uluslararası yazında, araştırma üniversiteleri öğretim üyelerinin bir açmazı olarak değerlendirilen bu konunun, ODTÜ'de bu şekilde bir geleneğe dönüşmüş olması bir iyi uygulama örneğidir.

Kurumda akademik danışmanların yanı sıra Psikolojik danışmanlık, Sağlık ve Rehberlik Merkezi ile Kariyer Planlama Merkezi şeklinde öğrencilerin gelişimini desteklemek üzere hizmet veren birimler bulunmaktadır. Bu birimlerin işleyişine ilişkin kurallar ve uygulamalar da bulunmaktadır. Bu birimlerden memnuniyet, öğrencilere sunulan diğer hizmet ve olanakları da kapsayacak şekilde ÖGEM tarafından yapılan öğrenci memnuniyet anketi yardımıyla izlenmektedir.

Ayrıca KPM koordinasyonu ile gerçekleştirilen Bahar 21 döneminde tüm lisans birinci sınıflar için zorunlu ve kredisiz olarak düzenlenen Kariyer Planlama dersi

kurum tarafından gerçekleştirilen başarılı uygulamalar arasındadır.

B.3.3. Tesis ve altyapılar

ODTÜ’de, öğrencilerin kampüsteki sosyal yaşamlarını etkin ve rahat bir şekilde sürdürebilmelerine olanak sağlayacak yemekhane, yurt, teknoloji donanımı çalışma alanları; sağlık, ulaşım, bilişim hizmetleri, uzaktan eğitim altyapısı şeklindeki tesis ve altyapılar ve bu yapıların yönetiminden sorumlu birimler bulunmaktadır. Havuz Müdürlüğü, Kültür İşleri Müdürlüğü, Sağlık ve Rehberlik Merkezi olarak oluşturulan birimler öğrencilerin tesis ve altyapıya erişebilirliğini ve yararlanmalarını sağlamak üzere faaliyetlerini sürdürmektedir. Kanıt olarak sunulan SKSDB Faaliyet Raporundan öğrencilerin barınma gereksinimlerinin yönetilmesinden sorumlu Yurtlar Müdürlüğü SKDS’ye bağlı olarak faaliyet göstermekte, yurtların yıllar itibarıyla kapasite, kayıt ve başvuru bilgileri ile yenilenen kalite belgesi paydaşlara açık olarak yayınlanmaktadır.

Benzer şekilde Kafeterya Müdürlüğü, öğrencilere, akademik ve idari personele yemek hizmetini vermekte ve sürdürmektedir. Yemek hizmetleri yıllar itibarıyla hizmet verilen öğrenci ve personel sayıları ile takip edilmektedir. Spor Müdürlüğü, spor etkinlikleri kapsamında birçok branşta etkinliklere katılım olanakları (alt yapı, kurslar, turnuvalar şeklinde) sağlamakta, her yıl tetkik edilen kalite yönetim sistemi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurumda alt yapı ve tesislerin kullanımında COVID-19 pandemi süreci için güvenlik önlemleri ve destekleri planlanmış, işlemler ve uygulamalar bu doğrultuda gerçekleştirilerek süreç yürütülmüştür. Kurumda Sağlık ve Rehberlik Merkezi, Kültür Kongre Merkezi gibi birimler de ODTÜ paydaşlarına hizmet vermektedir. Ayrıca öğrencilerin kampüs içindeki hareketliliğini sağlayacak ulaşım olanakları da bulunmaktadır. Diğer yandan kampüs içinde yaşamı kolaylaştırmaya yönelik akıllı kart yükleme ve harcama sistemi, güvenli erişim hizmetlerinde iyileştirme, merkezi ağ yönetim yapısı gibi bilişim teknolojileri uygulamaları da gerçekleştirilmektedir.

Kurumun tesis ve altyapılarına ilişkin kalite yönetim sistemlerine sahip olmaları, verilen hizmetlerin izlendiğini ve iyileştirilme çalışmalarının güncel olarak sürdürüldüğünü göstermektedir. Diğer yandan memnuniyet anketleri aracılığı ile öğrencilerin bu hizmetlere karşı tutumu da izlenmektedir. Bilişim hizmetleri ve internet bağlantısı, öğrencilerin yüksek puanla değerlendirdikleri hizmetler arasındadır. Bununla birlikte kampüs içi ulaşım orta düzeyde memnuniyet yaratan bir hizmet iken, saha ziyareti sırasında öğrenciler kampüs içi ulaşım olanaklarının son yıllarda kısıtlılığında şikayet etmişlerdir. Konu Kurum yöneticileriyle görüşülmüş, iyileştirme planlarının bulunduğu ancak henüz bütçe kısıtı nedeniyle uygulamaya konmadığı bilgisi edinilmiştir.

B.3.4. Dezavantajlı gruplar

Kurumda dezavantajlı, kırılmalı ve az temsil edilen grupların eğitim- öğretim olanaklarına erişimini sağlamak, kampus hayatını kolaylaştırmak, akademik, sosyal, kişisel ve mesleki gelişimlerine destek olmak üzere gerekli faaliyetler yürütülmektedir. Web sayfasında yükseköğretimdeki engelli öğrencilerin tüm kampüse erişebilmesine yönelik çalışmaların başladığı ilk üniversite olduğu belirtilen Kurumda, öğrencilerin olanaklara ve hizmetlere eşit erişimlerini sağlamaya ve gelişimini destekleyen bir ortam oluşturulmaya yönelik çalışmalar yapmakla görevlendirilen Engelsiz ODTÜ Birimi bulunmaktadır. Birimin yetki ve görevleri ile uygulanacak esas ve usulleri düzenlemek üzere ENGELSİZ ODTÜ BİRİMİ YÖNERGESİ yayınlanmıştır. Engelsiz ODTÜ Öğrenci Topluluğu bu alanda faaliyet gösteren diğer birimi oluşturmaktadır.

Kurum öğrencilerle ilişkisi ve işbirliğini güçlendirmek adına her bölümde bir öğrenci danışmanı belirlenmiş, dezavantajlı gruplara yönelik derslerde dikkat edilecek hususlar ile ilgili yönetmelik düzenlenmiş, öğretim üyeleri ders materyallerinin bu yönde düzenlenmesine yönelik destekler vererek özel gereksinimli öğrencilerin akademik erişimini artırma yönünde çalışmaktadır. Kurumun 2013 tarihinde yayınladığı Engelli Öğrencilerin Akademik Ortamlarda Desteklenmesi Öğretim Elemanı Kılavuzu bu kapsamda yapılan güzel ve örnek uygulamalar arasındadır.

Kurumun 2021 Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı tarafından mekânda erişim ve eğitimde erişim alanlarında altı başlıkta Engelsiz Üniversite Ödülü almaya hak kazanması memnuniyetle karşılanmıştır. Kurumun birebir öğrenci görüşmesi ile derslerde ihtiyaç duyulan olanakların sağlanmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi, ilgili grupların eğitim olanaklarına erişimine yönelik uygulamaların izlendiğini ve görüşler doğrultusunda iyileştirildiğini göstermektedir. Diğer yandan Kurumda engelsiz kampüs ulaşımı, akademik uyarılma mektubu, ders saatleri dışındaki akademik çalışmalarda kısmi zamanlı öğrenci ve “Topluma Hizmet” dersi kapsamındaki öğrenci desteği, sesli ekran okuyucu ve dönüştürücü programı, erişilebilir kaynak ofisi, oryantasyon, seminer gibi çalışmalar ve faaliyetler; öğrenci topluluğu tarafından kabartma yazı eğitimi, karanlıkta çay gibi etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

Kurumun bir öğretim elemanının Türk Üniversitelerinde Engelli Öğrenci Danışmanlarının iletişim platformunu kurarak yönetmesi, konunun kurumda içselleştirilmiş olduğuna dair bir örnek olmanın ötesinde, bu alandaki başarılı çalışmaların diğer kurumlara da örnek olduğunu göstermektedir.

Ayrıca göçmen öğrenciler gibi dil konusunda dezavantajlı yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim faaliyetlerini sürdürebilmesine destek olacak şekilde faaliyet gösteren Uluslararası Öğrenci Ofisi de bu kapsamda değerlendirilen örnek uygulamalar arasındadır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde özellikle yabancı uyruklu öğrencilerin gerek başvuru sırasında gerek öğrencilik yaşamı sırasında kendine sağlanan kolaylık ve desteklerden büyük bir memnuniyetle söz etmesi bu konudaki görüşü destekler niteliktedir.

Bununla birlikte eski dönemlerde inşa edilmiş bazı binalarda fiziksel engelli erişiminin tam olarak sağlanamadığı görülmüş, kurum yöneticilerinin bu konuda da çabalarının olduğu, bütçe elverdikçe dönüşümün sağlanmakta olduğu bilgisi edinilmiştir.

B.3.5. Sosyal, kültürel, sportif faaliyetler

Kurumda öğrencilerin ders dışı akademik, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerini gerçekleştirebilmeleri amacıyla Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığına bağlı olarak çalışmalarını sürdürmekte olan Kültür İşleri Müdürlüğü ve Spor Müdürlüğü bulunmaktadır. Bu kapsamda öğrenci Kültür Toplulukları Kurulma ve Çalışma İlkeleri Çerçeve Yönergesi oluşturulmuş, toplulukların kuruluş ve işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir. Diğer yandan ODTÜ Spor Müdürlüğüne bağlı olan öğrenci toplulukları ve katılmak isteyen öğrencilerin başvurabileceği iletişim bilgileri, toplulukların nasıl oluşturulacağına ilişkin bilgiler gibi öğrencilerin katılımını sağlamak ve yönlendirmek üzere gerekli bilgiler web sayfalarında açıkça yayınlanmaktadır. Toplulukların sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerine yönelik rehberlik desteği olduğunu da göstermektedir.

Kurumda Amatör Fotoğrafçılık, Atatürkçü Düşünce, Sinema, Bilgisayar, işletme gibi kültür, sanat, bilim ve meslek alanlarında faaliyet gösteren topluluklar; Aikido Topluluğu, Can Kurtarma ve İlk Yardım Topluluğu, Denizcilik ve Yelken Topluluğu gibi spor toplulukları bulunmaktadır. Ayrıca atıcılık, briç, taekwondo gibi çok çeşitli branşlarda aktif olarak faaliyet gösteren öğrenci takımları bulunmaktadır. Web sayfasında yayınlanan 2021 Faaliyet Raporu Kurumda öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerini gerçekleştirmesine yönelik mekan ve bütçe desteği olduğunu göstermektedir. SKSDB 2021 Faaliyet raporu, Kurumda mekanların bakımının yapıldığını, kullanımının izlendiğini ve istatistiklerin tutulduğunu gösterirken, öğrenci toplulukları tarafından gerçekleştirilen kültürel faaliyetlerin türleri ve sayılarını da sunmaktadır. Kurumun web sayfasında sunulan Çağdaş Dans Festivali, Tiyatro Şenliği, Türk Müziği Günleri gibi Geleneksel Etkinlikler, öğrenci topluluklarının faaliyetlerinin desteklendiğini ve özendirildiğini gösterirken, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar olarak da göze çarpmaktadır.

Öğrenme ortam ve kaynakları

Olgunluk Düzeyi: Öğrenme kaynaklarının geliştirilmesine ve kullanımına yönelik izleme ve iyileştirilme yapılmaktadır.

Akademik destek hizmetleri

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Tesis ve altyapılar

Olgunluk Düzeyi: Tesis ve altyapının kullanımı izlenmekte ve ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirilmektedir.

Dezavantajlı gruplar

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Sosyal, kültürel, sportif faaliyetler

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

4. Öğretim Kadrosu

B.4.1. Atama, yükseltme ve görevlendirme kriterleri

Kurumda atama, yükseltme ve görevlendirme talepleri bölümlerden toplanarak değerlendirilmekte ve birim amirleri tarafından Rektörlük makamına bildirildiği anlaşılmaktadır. Kurumun atama ve görevde yükseltme ölçütleri belirlenmiştir. Ayrıca ölçütlerin düzenli aralıklarla güncellendiği görülmektedir. Dahası, kurumun 2023 – 2027 stratejik planında konu ile ilgili olarak nitelikli akademik ve idari iş gücünün oluşturulması ve sürdürülebilirliğini sağlamak için “Kurumun ihtiyaçlarını karşılayacak nicelik ve niteliklerde ulusal ve uluslararası insan kaynağı çekmek” amacı ile taslak bir hedefleri de bulunmaktadır. Tüm bunlar dikkate alındığında kurumun bu ölçüt ile ilgili planlamalar yaptığı, planlar dahilinde uygulamalarının olduğu ve yapılan değerlendirmeler ile iyileştirmeler gerçekleştirildiği görülmektedir.

Saha ziyaretlerinde anonim olarak yapılan öğrenci anketlerinde öğretim üyelerinin öğretim performanslarının atama ve yükseltme için önemli bir ölçüt olduğu, zira bu anketlerde en düşük %20’lik kısımda kalan öğretim üyelerinin atama ve yükseltme süreçlerinde belirlenen ölçüt dışında da değerlendirildiği ve bunun yönetmelikler ile sistematik hale getirildiği bilgisi edinilmiştir. Bu bilgi kurumun atama ve yükseltme sürecinde eğitim ve öğretim faaliyetlerine de büyük önem verdiğini göstermektedir. Tüm bu bilgiler ışığında kurumun bu başlık altındaki faaliyetlerinin örnek uygulama olarak değerlendirilebilecek düzeyde bulunduğu belirlenmiştir.

B.4.2. Öğretim yetkinlikleri ve gelişimi

Kurumda öğretim elemanlarının gelişiminin sağlanması ve yetkinliklerinin artırılması amacı ile çeşitli uygulamaların olduğu görülmektedir. Bunlardan bir tanesi Akademik Gelişim Programıdır (AGEP). Saha ziyaretlerinde de bahsedilen bu program ile öğretim elemanlarının kuruma ve öğretim sürecine adaptasyonu sağlanmaktadır. Bu programın düzenli olarak uygulandığı öğrenilmiştir. Program kapsamındaki anketler ve değerlendirme formları doldurulmaktadır. Bu anket ve formlar ile süreç değerlendirilmekte ve iyileştirmeler yapılmaktadır. Programı tamamlayan öğretim elemanlarına Bilimsel Araştırma Projeleri birimi tarafından proje başvurularında bazı avantajların sağlandığı saha ziyaretlerinde de gözlemlenmiştir.

AGEP’in yanı sıra UZEM ve ÖGEP tarafından da öğretim elemanlarının dijital becerilerinin geliştirilmesi amacı ile seminerler düzenlendiği görülmektedir. Bu eğitimlerin sürekli olduğu saha ziyaretlerinde akademisyenler ile yapılan görüşmelerde de doğrulanmıştır.

Tüm bu açıklamalar ışığında kurumun akademik gelişim konusunda planlamalar yaptığı ve bu planlamalar ışığında uygulamaların olduğu anlaşılmaktadır. Bunun ötesinde, uygulamalar yapılan anketler ve uygulanan değerlendirme formları ile birlikte kontrol edilmekte ve iyileştirmeye konu olmaktadır.

B.4.3. Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme

Kurumda öğretim elemanlarının göstermiş oldukları hizmetleri ve başarıları değerlendirerek performanslarını artırmak amacıyla çeşitli kategorilerde teşvik ve ödüllendirme mekanizmaları bulunmaktadır. Bu kapsamda

Prof. Dr. Mustafa N. PARLAR Eğitim ve Araştırma Vakfı

- Onur Ödülü
- Bilim Ödülü
- Hizmet Ödülü
- Araştırma Teşvik Ödülü
- Teknoloji Teşvik Ödülü

Vakıf Mütevelli Heyeti’nce uygun görülecek diğer ödüller

- Genç Araştırmacı Başarı Ödülleri
- Eğitim ve Tez Ödülleri
- ODTÜ Yılın Eğitimcisi Ödülü
- ODTÜ Eğitimde Üstün Başarı Ödülü
- ODTÜ Yılın Tezi Ödülü
- ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayın Ödülleri
- Kitap Ödülü
- Makale Ödülü

başlıkları altında çeşitli ödüller verilmektedir. Kurumun ilgili web sayfasında ödüllerin verilmesine ilişkin yönetmeliklerin, usul ve esasların belirlenmiş olduğu, tüm öğretim ve araştırma elemanlarına açık ve şeffaf bir şekilde duyurulduğu görülmektedir.

Kurumda eğitim faaliyetleri eğitim ve tez ödülleri kapsamında doğrudan değerlendirildiği gibi Akademik Performans Puanının hesaplanmasında bir kategori olarak dikkate alınmakta ve Genç Araştırmacı Başarı Ödülleri de dahil edilmektedir. Diğer yandan Kurumun akademik yükseltme kriterlerinde eğitim- öğretim faaliyetlerine de yer vererek öğretim elemanlarının eğitim- öğretime olan katkılarına ve çabalarını değerlendiren teşvik edici bir yaklaşım uyguladığı görülmektedir. Söz konusu kriterlerin zaman içinde değişiklik göstermesi, bu teşviklerin ve ödül uygulamalarının izlenmekte ve iyileştirilmekte olduğunu göstermektedir.

Atama, yükseltme ve görevlendirme kriterleri

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Öğretim yetkinlikleri ve gelişimi

Olgunluk Düzeyi: Öğretim yetkinliğini geliştirme uygulamalarından elde edilen bulgular izlenmekte ve izlem sonuçları öğretim elamanları ile birlikte irdelenerek önlemler alınmaktadır.

Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

C. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları

C.1.1. Araştırma süreçlerinin yönetimi

YÖK tarafından araştırma üniversitesi olarak belirlenmiş olan ODTÜ'nün tanımlı bir Araştırma-Geliştirme politikası bulunmaktadır. Kurumda tüm birimler tarafından benimsenmiş olan araştırma politikası, stratejisi ve hedefleri yasal düzenlemelere uygun şekilde, bilim etiği prensiplerini benimsemiş olarak, Ar-Ge kaynaklarını izleyip, değerlendirip, analiz ederek, işleyişine yönelik katkı sağlama amaçlı yeni projeler geliştirmektedir. Önceliği araştırma olan üniversitenin politika ve stratejilerinde kurumsal tercihlerini belirgin şekilde ortaya koyarak planlamalarını yapmış olması güçlü yön olarak değerlendirilmiştir. Bunlara paralel olarak, kurum araştırmacıları nitelik ve nicelik açısından geliştirerek, Ar-Ge faaliyetlerini sürdürmektedir. ODTÜ, stratejik planı doğrultusunda fiziki, teknik ve mali araştırma kaynaklarını etkin şekilde izleyip, yönetmektedir. Kurumda, Araştırma-Geliştirme süreçlerinin yönetimi ve organizasyonel yapısı tanımlanmıştır.

Kurumda Ar-Ge politikasının bulunması ve stratejik planda Ar-Ge hedefleri ile ilgili Performans Göstergelerinin misyon ve hedeflerle uyumlu olarak tanımlanmış olması güçlü yön olarak değerlendirilmiştir.

Kurum, Performans Göstergelerini 6 ölçüt altında, 130 madde ile izlemekte olup, bunların 26'sının Ar-Ge ile ilgili olması dikkat çekicidir. ODTÜ, stratejik plan çerçevesinde, üniversitenin ulusal kalkınma hedeflerine uygun olarak belirlenmiş akademik öncelikleriyle (Enerji, Havacılık ve Uzay, Elektronik-MEMS ve Biyomedikal) uyumlu, değer üretme ve topluma fayda oluşturma amaçlı, araştırmacılarına çeşitli kaynaklar ve destekler sağlamakta, motivasyonlarını artırmak üzere ödüllendirmekte, gerçekleştirilen faaliyetleri yıllara göre etkin olarak izleyip, değerlendirmektedir.

Kurumda, araştırmaya yeni başlayanlar için etkin kullanılan üniversite içi çekirdek fonların oluşturulmuş olması ve araştırma potansiyelini geliştirmek üzere proje, konferans katılımı, seyahat, uzman daveti destekleri, kişisel fonlar, motivasyonu artırmak üzere ödül ve rekabetçi yükseltme kriterlerinin varlığı takdirle karşılanmakla birlikte geliştirilmeye ihtiyacı olduğu düşünülmektedir.

Üniversite, iç kaynaklarının yıllara göre değişimini, bu imkânların etkinliği, yeterliliği, gelişime açık yanları, beklentileri karşılama düzeyi açısından izleyip, değerlendirmektedir.

Kurum, ulusal fon kaynaklarını başta TÜBİTAK olmak üzere çeşitli kamu ve özel sektörlerden sağlarken, uluslararası fon kaynağı olarak AB Çerçeve Programlarını etkin şekilde kullanmaktadır. ODTÜ'de araştırma faaliyetlerinin koordinasyonu, araştırmadan sorumlu Rektör Yardımcısı tarafından yürütülmektedir. Ayrıca meturesearch adında sadece araştırma ve araştırma projeleri ile ilgili konuların paylaşıldığı bir e-posta listesinin etkin şekilde kullanılmakta olması iyi uygulama örnekleridir.

ODTÜ, 2020 yılında Avrupa Komisyonu tarafından "Araştırmacı Dostu Üniversite", "Araştırmada İnsan Kaynakları Mükemmeliyet Sertifikası (HR Logo) (HR Excellence in Research Award)" etiketini almaya hak kazanmış olması güçlü bir yöndür.

C.1.2. İç ve dış kaynaklar

ODTÜ, Merkezi Laboratuvarı ISO/IEC 17025 Laboratuvar akreditasyonuna sahip olarak, imkânlarını üniversite içerisindeki araştırmacıların dışında kamu kuruluşları ve sanayide çalışan araştırmacılara, bilimsel araştırma, eğitim ve ölçüm merkezi şeklinde kullanarak, ülkemiz ve üniversitenin ulusal ve uluslararası proje yürütme potansiyeline katkı sağlıyor olması üniversitenin güçlü yönüdür.

ODTÜ'de öğretim elemanı araştırma performanslarının değerlendirilmesinde, araştırma çıktıları (yayın, patent vb.) hem bireysel performans değerlendirmelerinde (performans primi), hem de birimlerin performans değerlendirmelerinde göz önünde bulundurularak, performansa dayalı ödüllendirme uygulanmaktadır. Sadece doktor öğretim üyelerine yönelik özel bir ödül sistemi mevcuttur. Bu değerlendirmeye ek olarak, farklı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası sıralamalar ve her yıl Mayıs ayında Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından Araştırma Faaliyetleri Broşürü yayımlanarak, araştırma ile ilgili bilgiler ODTÜ kamuoyu ve dış paydaşlar (şirketler, kamu vb.) ile paylaşılmakta olması örnek gösterilebilecek yapıdadır.

ODTÜ bünyesinde 31 adet araştırma ve uygulama merkezi ile bölümler bünyesinde toplam 220 adet araştırma laboratuvarının bulunması güçlü yön olarak görülmektedir. ODTÜ Merkezi Laboratuvarının ulusal ve uluslararası kriterlere uygun ve aktif tutularak, kamu ve sanayi kuruluşlarında çalışan araştırmacılar için modern test ve analiz cihazlarının yer aldığı bir bilimsel araştırma ve ölçüm merkezi niteliğinde olması güçlü yön olarak dikkat çekmektedir.

Kurumun fiziki, teknik ve mali araştırma kaynaklarının misyonu, hedefleri ve stratejileriyle uyumlu ve yeterli olarak görülmesi güçlü yön olarak değerlendirilmiştir.

C.1.3. Doktora programları ve doktora sonrası imkânlar

Kurumda, genç araştırmacıların kendi konusunda uzmanlaşmış öğretim üyeleri ile ortak araştırmalar yapmasını teşvik etmek ve kurumlar arası bilimsel etkileşimi artırmak amacıyla Doktora Sonrası Araştırma Programı (DOSAP) ve doktoralı araştırmacılar için ODTÜ'de yürütülen araştırma projelerinde görev almalarını sağlayan DSA programının 2004 yılından beri yürütülmekte olması takdirle karşılanmıştır. Bu programlardan bugüne kadar 2021 yılında 52 araştırmacı olmak üzere toplam 450 araştırmacıya araştırma yapma fırsatı tanınmış olması kurumun güçlü yönü olarak değerlendirilmiştir.

Köklü bir geçmişe sahip olan ODTÜ'nün bölümleri bünyesindeki 220 adet laboratuvarın bazılarına uzun yıllardır sahip olması nedeniyle (özellikle bölümlerde eğitim amaçlı kullanılan sınırlı sayıda laboratuvarlar) fiziki ve teknik alt yapılarının yenilenme ihtiyacı gerektirmesi, bir kısmının ise bakım-onarım ve kalibrasyon ihtiyaçları olması bütçe kısıtından kaynaklanmakla birlikte, gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

Kurumda, araştırma ve eğitimin en önemli ayaklarından biri olan ODTÜ Kütüphanesi fiziksel mekan olarak gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma süreçlerinin yönetimi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

İç ve dış kaynaklar

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Doktora programları ve doktora sonrası imkanlar

Olgunluk Düzeyi: Kurumda doktora programları ve doktora sonrası imkanlarının çıktıları düzenli olarak izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

2. Araştırma Yetkinliği, İş Birlikleri ve Destekler

C.2.1 Araştırma yetkinlikleri ve gelişimi

Kurum, araştırmacı insan kaynağının gelişimi ve araştırma yetkinliğinin artırılmasını rekabetçi bir yaklaşımla sistematik olarak sürdürmektedir. Kurumda yeni başlayan öğretim üyelerine yönelik eğitim-öğretim, araştırma (araştırma altyapısı/yönetimi, proje yazma/değerlendirme ve yürütme süreçleri, üniversite-sanayi iş birlikleri, fikri ve sınai haklar), topluma hizmet ve idari işleyiş ile ilgili bilgilerin verilmesi amacıyla 50 saatlik bir Akademik Gelişim Programının (AGEP) dokuz kez tekrar edilmiş olması takdire değer bulunmuştur. AGEP programını tamamlayan öğretim elemanlarına, akademik çalışmalarını desteklemek üzere bir bütçe ve akademik gelişimlerini destekleyecek hizmetlerden faydalanma imkânı sağlanması kurumun güçlü yönü olarak değerlendirilmiştir.

ODTÜ'nün TÜBİTAK - ARDEB 1001 Programı başvurularında yüksek oranda başarı elde ediliyor olması, BİDEB 2244 Sanayi Doktora Programı ve 2232-A/B Uluslararası Lider/Genç Araştırmacılar Programı" kapsamında çok sayıda bursiyerin istihdam ediliyor olması ile özel çağrı kapsamındaki projelere göstermekte olduğu ilgi takdire değer bulunmuştur.

C.2.2 Ulusal ve uluslararası ortak programlar ve ortak araştırma birimleri

Kurumda özellikle uluslararası araştırma birlikteliği çağrılarının seçiminin araştırmacıların görüşleri alınarak gerçekleştirilip, uluslararası ortak bulma amaçlı Vision 2020 (<https://network.crowdhelix.com>) ağına kurumsal üye olunmuş olması kurumun güçlü yönü olarak değerlendirilmiştir. ODTÜ’nde 2021 yılı içerisinde, üniversite sanayi iş birliği ile yapılan yayın sayısı 69, uluslararası iş birliği ile yapılmış yayın sayısı 781 olup yıl içerisinde yürütülmekte olan çok sayıda dış destekli projelerden 136’sının tamamlanmış olması güçlü bir yön olarak değerlendirilmiştir.

ODTÜ’nün yüksek lisansta 7, doktora 12 üniversite ile uluslararası ortak program yürütmekte olması kurumun güçlü yönü olarak değerlendirilmiştir. ODTÜ bölüm ve araştırma merkezleri aracılığı ile ulusal ve uluslararası kamu ve özel firmalarla çok sayıda sözleşme imzalayıp, çok sayıda ortak proje yürütüyor olması takdire değer bulunmuştur.

Araştırma yetkinlikleri ve gelişimi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Ulusal ve uluslararası ortak programlar ve ortak araştırma birimleri

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

3. Araştırma Performansı

C.3.1. Araştırma performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi

Kurumda, araştırma performansının izlenmesi amaçlı standart uygulamaların ve mevzuatın yanı sıra geliştirilen sistemler ile izlenip, değerlendirilmesi yapılmaktadır. Kurumda, araştırma süreçlerini izlemek ve değerlendirmek üzere, etkin şekilde kullanılmakta olan SKYBIS, BAPSİS, DAPSİS, AVESİS, APSİS sistemleri kullanılmaktadır. Kurumun araştırma performansı belirlenmiş olan hedef ve stratejiler doğrultusunda Araştırmalar Koordinatörlüğü ve bağlı alt birimleri tarafından düzenli olarak takip edilip, raporlanıp, değerlendirilmektedir.

Kurum, YÖK tarafından 2020 yılına ilişkin Araştırma Üniversiteleri Performans İzleme Endeksi sıralamasında, Araştırma Üniversiteleri “Araştırma Kapasitesi”, “Araştırma Kalitesi” ile “Etkileşim ve İşbirliği” başlıkları altında toplam 32 gösterge kapsamında değerlendirilmiş, bunun sonucunda dört yıl boyunca üst üste birinci olması takdirle karşılanmıştır.

Kurumun Enformatik Enstitüsü bünyesinde 2009 yılında kurulan URAP (University Ranking by Academic Performance) araştırma laboratuvarı, her yıl ODTÜ dâhil dünyada toplam 2.000 üniversitenin, yayınlarının etki faktörü, makale ve atıf sayısı dikkate alınarak sıralamasını yapıyor olması güçlü yönü olarak değerlendirilmiştir.

Kurumun 2023-2027 Stratejik Plan hazırlık çalışmalarında, araştırma performansının hedeflere ulaşmadaki yeterliliği değerlendirilerek, iyileştirilmesi yönünde stratejiler önerilmiş olması ve bu sürecin SKYBİS sistemi üzerinden sürdürülmesinin planlanması olumlu gelişme olarak değerlendirilmiştir.

C.3.2. Öğretim elemanı/araştırmacı performansının değerlendirilmesi

Kurumda, kurumsal hedefler doğrultusunda öğretim elemanlarının araştırma yetkinliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesine ilişkin sürdürülebilir ve olgunlaşmış kendine özgü ve yenilikçi uygulamaların kurumun tamamında benimsenmiş ve güvence altına alınmış olması güçlü bir yöndür.

Araştırma ve geliştirme süreçlerine yönelik performans değerleri İlk Bakışta ODTÜ verileri içerisinde yıllık olarak değerlendirilip, kamuoyuyla düzenli olarak paylaşılması güçlü yönü olarak değerlendirilmiştir.

Kurumda araştırma süreçlerinin yönetimi, izlenmesi ve değerlendirilmesi genel olarak Akademik Teşvik Yönetmeliği (ATOSİS) süreci ile gerçekleştirilmektedir. Araştırmacılar bu platforma bilimsel faaliyetlerini girerek elde edilen veriler doğrultusunda değerlendirmeler yapıp, teşvik süreçleri yürütülmektedir. Öğretim elemanlarının araştırma performanslarının değerlendirilmesinde hem bireysel performans olarak hem de birim performansı olarak değerlendirilerek ödüllendirme yapılmaktadır.

Araştırma performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Öğretim elemanı/araştırmacı performansının değerlendirilmesi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

D. TOPLUMSAL KATKI

1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları

D.1.1. Toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi

ODTÜ, KİDR’de [demisyonunu](#), “toplum, insanlık ve doğa için, evrensel değerler çerçevesinde, yaratıcı ve eleştirel düşünmeyi, yenilikçiliği ve liderliği besleyerek mükemmellik düzeyinde araştırma yapmak, eğitim vermek ve topluma hizmet etmektir” olarak benimsediğini ifade ederek, toplumsal katkı faaliyetlerine kurumsal olarak verilen öneme vurgu yapmıştır. Tanımlanan bu misyona uygun olarak 2018-2022 Stratejik Planı Toplumsal Katkı stratejisini eğitim ve araştırma süreçleriyle bütünlük şeklinde yürütmesi ve bu görüşü hazırlık çalışmaları devam eden 2023-2027 Stratejik Planında da sürdürüyor olması güçlü yön olarak değerlendirilmiştir. Kurumda yürütülen toplumsal katkı faaliyetleri tanıtım, basın ve kurumsal iletişim süreçlerinden sorumlu Rektör Danışmanı, araştırma geliştirme çıktılarının topluma kazandırılması kapsamında araştırmadan sorumlu Rektör Yardımcısı ile eğitim ve öğretim süreçlerinden sorumlu Rektör Yardımcısı tarafından yürütülmektedir.

Kurumda toplumsal katkı politikası paydaşların görüşleri doğrultusunda belirlenip, güncellenmektedir. Toplumsal katkı süreçlerinin izlenmesi ve iyileştirilmesi performans göstergeleri aracılığıyla sağlanmaktadır.

D.1.2. Kaynaklar

Kurumda toplumsal katkı süreçleri eğitim alanında Sürekli Eğitim Merkezi ve Yabancı Diller Yüksekokulu’nda, araştırma alanında Toplum ve Bilim Uygulama ve Araştırma Merkezi, Sürekli Eğitim Merkezi, Bilim, Teknoloji, Mühendislik Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde, bilim iletişiminin sağlanması alanında ise ODTÜ Bilim İletişimi Grubu ile gerçekleştirilmektedir. Toplumsal katkı faaliyet süreçleri her birimin kendi içinde tanımlanıp, düzenli olarak rapor ediliyor olması güçlü yön olarak değerlendirilmiştir.

ODTÜ’de Toplumsal Katkı kaynakları; insan kaynakları, finansal ve fiziksel kaynaklar, toplumsal katkı odağında kurulan ve çalışan birimler ve sosyal sorumluluk projeleri şeklinde sınıflandırılmıştır. Kurumda farklı hedef gruplarına yönelik etkinliklerin izlenip değerlendirilmesine yönelik mekanizmaların varlığı güçlü yön olarak değerlendirilmiştir. Kurum Toplumsal Katkı kaynakları hakkındaki özet bilgilerini “İlk Bakışta ODTÜ” adresinden kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Kurumda Toplum ve Bilim uygulama ve Araştırma Merkezi'ne bağlı olarak faaliyetlerini sürdürdüğü dört binadan oluşan sergi alanlarının ücretsiz hizmet veriyor olması takdirle karşılanmıştır. Ayrıca "Bilime Dokunun" sloganı ile tasarlanan Uygulamalı Bilim Merkezi'nde bilimsel konuları izleyicilerin yaş ve bilgi seviyelerini dikkate alan bir şekilde anlatıyor olması takdirle karşılanmıştır.

Toplumsal katkı ile kuruma sağlanan gelirin ve bunun misyon ve hedeflerle uyumunun, başarı ve başarısızlıklarının değerlendirildiği etkin bir sistemin geliştirilmesi ihtiyacı gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

Kurumda toplumsal katkı etkinlikleri için gerekli fiziki ve maddi kaynakların artırılma ihtiyacı gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

Toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Kaynaklar

Olgunluk Düzeyi: Kurumda toplumsal katkı kaynaklarının yeterliliği ve çeşitliliği izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

2. Toplumsal Katkı Performansı

D.2.1. Toplumsal katkı performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi

Kurumun, Toplumsal Katkı stratejisi kapsamında Bakanlıklar, yerel yönetimler ve diğer paydaşlarla yurt içinde; ortak eğitim programları, öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliği ile yurt dışındaki kurumlarla güçlü ilişkilerin sürdürülmesine katkıda bulunuyor olması takdirle karşılanmıştır.

Kurumda belirlenmiş stratejiler doğrultusunda oluşturmuş performans göstergeleri, SKYBIS aracılığıyla izlenip, senelik olarak değerlendirilmektedir.

ODTÜ'nde Toplumsal Katkı planlamasının ulusal kalkınma hedefleri ile uyumluluk göstermekte olduğu ve planlanan çalışmaların Stratejik Plan'da yer alan amaçlara erişmeye yönelik gerçekleştirilmekte olması güçlü yön olarak değerlendirilmiştir.

Kurumda yürütülen toplumsal katkı faaliyetleri performansının belirlenmesinde tanıtım, basın ve kurumsal iletişim süreçlerinden sorumlu Rektör Danışmanı, araştırma geliştirme çıktılarının topluma kazandırılması kapsamında araştırmadan sorumlu Rektör Yardımcısı ile eğitim ve öğretim süreçlerinden sorumlu Rektör Yardımcısı tarafından eş zamanlı yürütülmesi sürecinin yeniden koordine edilmesi önerilir.

Toplumsal katkı performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi

Olgunluk Düzeyi: İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

E. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin 2021 yılı Kurumsal İç Değerlendirme Raporu üzerinden başlayan bu Kurumsal Akreditasyon Değerlendirmesinin ayrıntılı incelemesi sonucunda belirlenen güçlü yönler ve gelişmeye açık yönler aşağıda başlıklar halinde özetlenmektedir. Raporun tümüne ilişkin olarak Kurumdan gelen geri bildirimle dayanarak Kalite ve Liderlik alt bölümünde bir paragrafta düzenleme yapılmıştır. YÖKAK KAP uyarınca geri bildirimde sunulan 32 yeni kanıtın yeniden değerlendirilmesi söz konusu değildir. Bununla birlikte, Takımımız Kurumun kalite güvencesiyle ilgili hızlı aksiyon alabilme becerisini bir kez daha takdir etmiş ve özellikle web sayfalarındaki güncellemeler sırasında ortaya çıktığı anlaşılan görünürlük sorunlarının giderildiği bilgisini memnuniyetle edinmiştir.

ODTÜ yalnızca Türkiye'nin değil, bölgenin ve dünyanın saygın yükseköğretim kurumları arasında bir araştırma üniversitesi olmanın yanında yüksek nitelikli eğitim ile tanınırlığı yüksek bir üniversitedir.

Bu raporun Kurumun güçlü yönlerini daha da pekiştirerek sistematik kılması ve iyi uygulama örneği oluşturması, öte yandan gelişmeye açık yönlerini geliştirmesi için yol gösterici olması hedeflenmektedir. Burada son bir genel çağrı ise gelecekte yazılacak KİDR'lerde kurumun kendi yapısını daha kolay anlaşılır kılmak üzere doğrudan ölçütle ilgili ve okunabilecek sayı ve içerikte PUKÖ kanıtı vermekle yetinmesi, kanıtların linkler yerine doğrudan kanıtı yer verilerek sunulmasına dikkat edilmesi önerilir. Bu nitelikteki bir KİDR, ODTÜ'yü daha doğru ve hızlı tanıtmayı sağlayacaktır. Kurumun bu doğrultuda değerlendirme süreci içinde ve sonunda ilettiği ek kanıtlarda da doğrudan bir belge ile kanıtlanabilecek ölçütler dahil, belgenin yer aldığı web sayfasının linkini iletmeyi sürdürdüğü dikkate alarak, yukarıda belirtilen sorunlara yola açabilen bu tutumun gerekli olmadıkça tercih edilmemesi önerilmektedir.

2. Liderlik, Yönetim ve Kalite

Güçlü Yönler

A-Liderlik, Yönetim, Kalite

- Rektör başkanlığında tüm üst yönetimin kalite komisyonu ile kalite süreçlerine etkin katılımı ve yönlendirmesi,
- Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisinin (KGPO) bulunması,
- Yetki Devri ve İmza Yetki/Yetkilileri Yönergesinin hazırlanmış olması,
- Kurum liderlerine yön göstermede destek olabilmek amacıyla kurumun tanımlı Temel Değerlerinin, Etik Değerlerinin ve Politikalarının olması,
- Katılımcı bir yaklaşımla, kurum sathına yaygın SPAK komiteleriyle, kapsamlı iç/dış çevre analizleri ile hazırlanan Stratejik Planın performans göstergeleriyle, altı ay ve bir yıllık periyotlarla izlenmesi,
- Fakülte ve Bölüm Kalite Koordinatörlerinin belirlenmiş olması,
- Kurumun 11 Mühendislik, Siyaset Bilimi, Kamu Yönetimi, Mimarlık ve Yabancı Diller Okulunun akredite edilmiş programları,
- Kalite Yönetim Rehberinin bulunması,
- Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik ile ilgili çok sayıda uygulama örneğinin bulunması,
- Güncel gelişmelere ve üniversiteye özgü tasarlanan ve Kalite Güvence Sistemini destekleyen bütünleşik bilgi yönetim sistemlerinin etkin ve yaygın olarak kullanılması,
- Kuruma yeni katılan akademik ve idari personelin gelişimine yönelik AGEP ve İGEP programlarının etkin şekilde uygulanması,
- Uluslararası değişim programlarına verilen önem,
- Uluslararası projelere katılım.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

- Önemli süreçlerden oluşan idari birimlere kurumun organizasyon şemasında yer verilmesi,
- Akademik ve idari birimlerin ortak süreçleri çerçevesinde birlikte çalıştıkları Kalite Komisyonu faaliyetleri dışında sistematik iletişim mekanizmalarının yaygınlaştırılması,
- Kurumdaki kalite kültürünün gelişimini ölçmek ve yayılımını izlemek için sistematik yöntemler kullanılması,
- Kurumun web sayfasının güncel ve güvenli bilgiye kolay erişim sağlama konusunda gelişmeye açık olması,
- Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik ile ilgili çok sayıda uygulama örnekleri mevcut olmakla birlikte, bunların kuruma özgün ve tüm kurum birimlerince içselleştirilmiş olduğuna ilişkin kanıtların görünür kılınması,
- Yönetim süreçlerinde kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilen özgün uygulamaların kanıtlarının görünürlüğünün sağlanması.

Kurum, kurumsal dönüşümünü sağlayacak yönetim modeline sahip olmalı, liderlik yaklaşımları uygulamalı, iç kalite güvence mekanizmalarını oluşturmalı ve kalite güvence kültürünü içselleştirmelidir.

Yönetim modeli ve idari yapıda aşağıda işaret edilen önerilerin yerine getirilmesi, kurumun olgunluk düzeyini örnek gösterilebilir şekilde iyileştirecektir:

- Araştırma ve Toplumsal Katkı süreçlerinin bütünsel yönetimine ilişkin kurumun genel organizasyonu ile entegre edilmiş bir Yönetim Modeli henüz oluşturulmaya başlanmış olmakla birlikte, bu iki alanın birbirleriyle koordinasyonunun sağlanmasına yönelik yaklaşımın sistematik hale getirilmesi önerilir.

Liderlik ölçütü ile ilgili olarak aşağıda işaret edilen önerilerin yerine getirilmesi, kurumun olgunluk düzeyini örnek gösterilebilir şekilde iyileştirecektir:

- Akademik ve idari birimlerin Elektronik Liste Servisi dışında, mevcut plana yönelik uygulamaları ortak süreçlerde birlikte gözden geçirdikleri, dış paydaşların bu sürece sistematik olarak katılımlarını sağlayan yaklaşımların sayısı artırılabilir.
- Öğrencilerin iyileştirme önerilerini kalite koordinatörlerine doğrudan iletmeleriyle elde edilen geri bildirimlerin düzenli hale getirilmesi önerilir.
- Öte yandan, liderlik özelliği ve yetkinliklerinin düzenli olarak ölçüldüğü ve izlendiği mekanizmaları sistematik kılınması önerilir.

Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik ile ilgili olarak aşağıda işaret edilen önerilerin yerine getirilmesi, kurumun olgunluk düzeyini örnek gösterilebilir şekilde iyileştirecektir:

- Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik ile ilgili çok sayıda uygulama örnekleri mevcut olmakla birlikte, bunların özgünlüğüne, kurumda tüm birimlerce içselleştirilmiş olduğuna ve ilgili dış paydaşların bu bilgilendirmelerden memnuniyetinin düzenli olarak ölçüldüğüne ilişkin kanıt sayısının artırılması önerilir.
- Toplama iletilen bilgiler yayınlanmadan önce ilgili birimlerin kontrolünden geçmektedir. Otomasyon süreçleri kapsamında elde edilmesi ve KVKK'na uygun olacak şekilde kamuoyuna açık olması yoluyla bu bilgilerin, tarafsızlığı ve nesnellığı güvence altına alınmakla birlikte, tüm bu güvenlik önlemlerinin tanımlı olduğu süreçlerin görünür kılınması önerilir.

Kurum; vizyon, misyon ve amacını gerçekleştirmek üzere politikaları doğrultusunda oluşturduğu stratejik amaçlarını ve hedeflerini planlayarak uygulamalı, performans yönetimi kapsamında sonuçlarını izleyerek değerlendirmeli ve kamuoyuyla paylaşmalıdır.

- 2021 KİDR raporunda belirtilmemekle birlikte yapılan değerlendirmelerde politika belgelerinin hazırlanmasında bütüncül bir yaklaşımın temel alındığı görülmüştür. Bu bağlamda yeni KİDR raporlarında ölçütler bazında sunulacak somut bilgi ve kanıtlar, kurumun kalite süreçlerine ve görünürlüğüne katkı sağlayacaktır.

Kurum, stratejik hedeflerine ulaşmayı nitelik ve nicelik olarak güvence altına almak amacıyla mali, beşerî ve bilgi kaynakları ile süreçlerini yönetmek üzere bir sisteme sahip olmalıdır.

Süreç yönetimine yönelik çalışmaların sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalarla sistematik hale getirilmesi önerilir.

Kurum, iç ve dış paydaşlarının stratejik kararlara ve süreçlere katılımını sağlamak üzere geri bildirimlerini almak, yanıtlamak ve kararlarında kullanmak için gerekli sistemleri oluşturmalı ve yönetmelidir.

İç ve dış paydaş katılımının sistematik hale getirilmesi önerilir.

3. Eğitim ve Öğretim

Güçlü Yönler

Kurumun sürdürdüğü yüksek nitelikli eğitim-öğretimin en somut kanıtı mezunlarıdır,

- Gerek Türkiye'de gerekse uluslararası düzeyde araştırma üniversitelerinde az rastlanır bu güçlü yapının öğretim üyelerinin ulaşılabilir ve eğitim-öğretimi en az araştırma kadar önceliklerinden kaynaklanması,
- Eğitim faaliyetlerinin ödüllendirilmesi,
- Üniversitedeki güçlü mentörlük sistemi,
- Programların tasarlanmasında paydaş katılımı (danışma kurulları)

diğer güçlü yönlerdir.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

ODTÜ-Class, syllabus, eğitim, katalog adlı, eğitim alanında bilgi veren birbirinden farklı web sayfalarının varlığı, bazen birbirini tamamlayan, bazen eskimiş veri/bilgi içermesi nedeniyle iyileştirme alanı oluşturmaktadır.

- Tek veri tabanından çalıştığı bilgisi edinilmekle birlikte, dış paydaşlar açısından anlaşılması güç ve tamam olmayan, elle bilgi girilebildiği için hataya açık bu tür mükerrer bilgi kaynaklarının birleştirilmesi,
- Eğitim-öğretim bölümünde aşağıdaki bilgilerin ODTÜ dışından bilgi arayanlar için görünür kılınması,
 - Programların tasarımı ve onayı
 - Ders dağılım dengesi
 - Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu
 - Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı
 - Programların izlenmesi ve güncellenmesi
 - Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimi
- Önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi konusunda birimler arasında farklılaşmaların giderilmesi,
- Kütüphane kaynaklarının bazı alanlardaki yetersizliğinin aşılması,

- Öğrenci çalışma ortamlarının yetersizliğinin çözülmesi,
- Öğrenci ve çalışan memnuniyet anketlerindeki gerilemenin giderilmesine yönelik önlemlerin izlenmemesi,
- Öğrenci topluluklarının faaliyetlerinin performansının izlenmiyor olması,
- Araştırma görevlilerinin sayıca azlığı,
- Öğretim üyesi kadro sayısının yetersizliği (öğretim üyeleri ve öğrencilerden geri bildirim),
- Öğrencilere yönelik psikolojik danışma ve rehberlik, sağlık ve spor hizmetlerinin kısıtlılığı.

Kurum, öğretim programlarını Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesi ile uyumlu; öğretim amaçlarına ve öğrenme çıktılarına uygun olarak tasarlamalı, öğrencilerin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verdiğinden emin olmak için periyodik olarak değerlendirmeli ve güncellemelidir.

Programların tasarımı ve onayı ile ilgili iyileştirme önerileri şunlardır:

- Program çıktılarının (PÇ) ders öğrenme çıktılarıyla (ÖÇ) uyumu ve Program Çıktılarının TYYÇ ile uyumu matrislerinin görünür kılınması,
- KİDR yazımının her ölçütte yalnızca o ölçütle ilgili rubrikte belirlenmiş olan mekanizmaların/ uygulamaların açıklanması ve kanıtların da doğrudan o ölçütle ilgili okunabilir boyut ve sayıda eklenmesi,
- yalnızca 3 program çıktısıyla 18 adet temel alan yeterliliğini karşılaması beklenen İktisat programının ileride program akreditasyonu sırasında doğrudan ölçüme yönelik kanıt sunmada güçlük çekeceği düşüncesiyle program çıktılarını gözden geçirmesi

Aynı şekilde göze çarpan bazı başka eksiklikler şunlardır:

- Eğitim Fakültesi Fen bilgisi öğretmenliğinde İletişim ve Sosyal Yetkinliklerde 2 (1-Sanatsal ve kültürel etkinliklere etkin olarak katılır; ve 8: Farklı kültürlerde yaşar ve sosyal yaşama uyum sağlar.) ve Alana Özgü Yetkinliklerde 1 (1: Dış görünüm, tutum, tavır ve davranışları ile topluma örnek olur.) ulusal yetkinlik program çıktılarıyla karşılanmamaktadır. Programın kazandırdığı bildirilen program çıktılarından, alanın ulusal düzeyde kazandırması öngörülen yeterlilikleri karşılamaması sorunu giderilmelidir.
- İİBF İşletme Programı 9. Çıktısı (Mesleki etik ve sorumluluk alanında bilgi sahibidirler) hiçbir alan yeterliliğine katkı vermiyor gözükmektedir oysa etik konusunda yalnızca alan değil ulusal yükseköğretim yeterliliği de bulunmaktadır.
- Uluslararası İlişkiler lisans programının da Ulusal Alan Yeterliliklerinden 6 numaralı (-İleri düzeyde veri işleyerek bilgi elde edebilmek için gerekli bilgilere kuramsal ve uygulama düzeyinde sahiptir.) bilgi yeterliliğini sağlayacak şekilde iyileştirilmesi önerilir.
- Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Programının PÇ X TYY matrisinin (10 X 18) 180 hüccresinin yalnızca 4 tanesi boş bırakılmış olup, ilgili program yürüten bölümün bunun çok fazla bir ölçme değerlendirme yükü yaratacağı ve gereksiz bir iş yükü oluşturacağı doğrultusunda Kalite Komisyonu tarafından uyarılması önerilir.
- Bunun tam karşılığı bir örnek ise Çevre Mühendisliği Programıdır. Programın genel yeterlilikleri olan 9., 10. ve 11. dışındaki tüm alana özgü yeterliliklere yönelik program çıktıları yalnızca bir alan yeterliliğiyle eşleştirilmiş olup, o program çıktısına katkı veren derslerde bir sorun yaşanması durumunda ilgili alan yeterliliği sağlanamama riskiyle karşı karşıyadır.
- Ayrıca mühendislik programlarının çıktılarından karşılanmadığı alan yeterliliklerinin sayıları şunlardır: Endüstri Mühendisliği programında 1 eksik; Havacılık ve Uzay Mühendisliği Lisans Programında: 6 eksik.

Kurumun genelinde, tasarımı ve onayı gerçekleşen programların tanımlı süreçler doğrultusunda; programların amaç ve öğrenme çıktılarına uygun olarak yürütüldüğü görülmüş olmakla birlikte, 2011 yılında tüm yükseköğretim kurumları için bağlayıcı hale gelmiş olan TYYÇ uyumunun tüm programlar için görünür kılınması önerilir.

Kurum, hedeflediği nitelikli mezun yeterliliklerine ulaşmak amacıyla öğrenci merkezli ve yetkinlik temelli öğretim, ölçme ve değerlendirme yöntemlerini uygulamalıdır. Kurum, öğrenci kabulleri, diploma, derece ve diğer yeterliliklerin tanınması ve sertifikalandırılmasına yönelik açık kriterler belirlemeli; önceden tanımlanmış ve ilan edilmiş kuralları tutarlı şekilde uygulamalıdır.

İnsan hatasına açık olan lisansüstü düzeyde diplomalandırmanın sistem tarafından gerçekleştirilip kılınması önerilir.

Kurum, hedeflediği nitelikli mezun yeterliliklerine ulaşmak ve eğitim- öğretim faaliyetlerini yürütmek için uygun altyapıya, kaynaklara ve ortamlara sahip olmalı ve öğrenme olanaklarının tüm öğrenciler için yeterli ve erişilebilir olmasını güvence altına almalıdır. Kurum öğrencilerin akademik gelişimi ve kariyer planlamasına yönelik destek hizmetleri sağlamalıdır.

Memnuniyet anketlerinden elde edilen sonuçların ve istatistiksel bilgilerin her ne kadar iyileştirmeye yönelik kullanımı hakkında ziyaret sırasında çeşitli paydaş değerlendirmeleri dinlendiyse de daha düzenli raporlanması önerilir.

4. Araştırma ve Geliştirme

Güçlü Yönler

- Araştırma süreçlerinin yönetimine ilişkin özgün yaklaşımların ve araştırma yönetimi ekip ve görev tanımlarının varlığı,
- Kurumun stratejik planı doğrultusunda fiziki, teknik ve mali araştırma kaynaklarının yönetim süreçlerinin etkin şekilde izlenmesi,
- Çekirdek fonların varlığı,
- Araştırmacılara yönelik farklı teşviklerin varlığı,
- Araştırma yetkinliklerini artırmaya yönelik etkin yöntemlerin varlığı, gelişmelerin izleniyor oluşu,
- Etkin yöntemlerle yönetilen özgün ulusal ve uluslararası işbirliği programlarının bulunması,
- Araştırma ve araştırmacı performansının etkin şekilde izlenmesi ve değerlendirilip ödüllendirilmesi.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

- Yenilenme gereksinimi olan laboratuvar ve araştırma ortamlarının iyileştirilmesi

önerilir.

5. Toplumsal Katkı

Güçlü Yönler

- Misyon ve stratejik hedefler doğrultusunda zengin toplumsal katkı süreçleri oluşturulmuş olup, etkin projeler yürütülmekte olması,
- Kurumda farklı hedef gruplarına yönelik etkinliklerin izlenip değerlendirilmesi mekanizmalarının varlığı.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

- Toplumsal katkıyla ilgili süreçlerin planlı ve sürdürülebilir kılınması,

- Toplumsal katkı etkinlikleri için gerekli kaynakların artırılması:

önerilir.

Kurum geri bildirim raporunda, stratejik plan kapsamında Toplumsal Katkı alanında belirlenen hedeflere yönelik bütçe planlarının hazırlanmakta olduğunu belirtmektedir. Takım KAR'da bu çalışmanın yapılmakta olduğunu kabul etmekle birlikte bu planlamanın uygulamadaki başarı ve başarısızlıkları kapsayacak şekilde, daha etkin bir değerlendirme sistemine entegre edilmesi ve mevcut fiziki ve maddi kaynakların artırılması gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

Kurum, toplumsal katkı faaliyetlerini stratejik amaçları ve hedefleri doğrultusunda yönetmelidir. Bu faaliyetler için uygun fiziki altyapı ve mali kaynaklar oluşturmalı ve bunların etkin şekilde kullanımını sağlamalıdır.

Kurumun toplumsal katkı kaynaklarının yönetiminde bütünsel bir uygulama önerilir.